

Alles tot eer van God **2**

Syrische Yasmin voelt zich thuis in Twente **5**

Daan in het klooster (2) **6**

Stilte vóór de dienst? **7**

“Er is er in ieder geval één die leert” **9**

Vrienden voor het leven

‘Echte vrienden, die heb je niet voor even...’ zingt Jan Smit in een van zijn liedjes. Vrienden laten je niet in de steek. Ook niet als het moeilijk wordt.

DOOR DS. R. V. D. HUCHT
KUIJRE/BLANKENHAM

Job was een recht-schaps mens, een van de rijkste mensen van zijn tijd. Maar alles wat hij heeft, vee, kinderen, gezondheid, wordt hem ontnomen.

Geen straf

We zoeken als mensen vaak naar een reden. Zijn vrienden praten op Job in: ‘Denk eens na, je moet toch wel iets verkeerd hebben gedaan, of anders je kinderen of je vrouw, anders was je dit toch niet overkomen?’ Ook wij hebben zulke gedachten. Soms horen mensen: ‘Jouw ziekte is vast een straf voor je leefwijze. God heeft je deze ziekte aangedaan, zodat je je leven betert.’ Maar het bijbelboek Job vertelt: het onheil is niet een straf voor Jobs zonden. Nee, het is de Kwade, die Jobs geloof op de proef stelt. Satan probeert ons weg te trekken bij God.

Sterk geloof

Jobs geloof blijft overeind ondanks aanvechting, twijfel, zelf-beklag. Jobs eerste reactie op het verlies van zijn tien kinde-ren is: ‘De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen, geprezen zij de Heer.’ Dat getuigt van een sterk geloof. Maar Job gaat wel degelijk door een grote geloofs-strijd heen. Op de bodem van zijn bestaan roept hij God ter verantwoording en zegt: ‘Ik had

OP DE BODEM VAN ZIJN
BESTAAN ROEPT JOB GOD TER
VERANTWOORDING: ‘IK HAD BETER
NIET GEBOREN KUNNEN WORDEN.’
DAAR SCHRIKKEN WE VAN. MAG JE
DAT WEL ZEGGEN?’

Sofar zegt tegen Job: “Jouw denken heeft een menselijke maat. Je rolmaat gaat niet verder dan drie meter. Gods rolmaat is vele malen groter dan de aarde.”

beter niet geboren kunnen worden.’ Zulke woorden uit de mond van een gelovige, daar schrikken we van. Mag je dat wel zeggen? De Rabbijn Jonathan Sacks schrijft in zijn boek ‘Een gebroken wereld heel maken’: “Job zegt God niet vaarwel, maar spreekt in al zijn bitterheid zijn Schepper aan, richt zich met zijn klacht tot de hemel en houdt zo de relatie met zijn Schepper vol.” Zo kunnen mensen vandaag ook in hun lijden het gesprek aangaan met hun Schepper, hun hart luchten

bij Hem, God ter verantwoording roepen en zo een nieuwe richting vinden. Door God te blijven zoeken, kan Hij genezen en helen.

Rolmaat

Sofar, een van Jobs vrienden, reageert (Job 11): “Wat weet je helemaal af van hoe God is? Als God je zou vertellen over de geheimen van de schepping, dan zou je pas begrijpen hoe weinig verstand je hebt van de dingen. Jouw denken heeft een menselijke maat. Je rolmaat gaat niet verder dan drie meter. Gods rolmaat is vele malen groter dan de aarde. Breder is zijn liefde dan de zee.” Sofar wijst op Gods onmetelijke grootheid. Hoe

zou Job kunnen begrijpen waar alles goed voor is. God is vele malen groter dan ons verstand. Groter dan onze aarde, breder dan de zee reikt zijn hand, zijn liefde overspant alles. Zijn rolmaat heeft het heeel opgemeten.

Vriend

Sofar reageert fel, maar onder die felheid zit betrokkenheid. Een goede vriend of vriendin houdt je een spiegel voor. Midden in zijn strijd vindt Job vrienden naast zich, die zijn blik wenden op God. Danken we voor vrienden, ook in het donker van ons leven. Danken we voor Gods vriendschap. Zijn liefde kan genezen en heel maken.

Commentaar

Afknapper

DOOR DS. A. HEKMAN, ASSEN

Daar ga je dan. Na een hele poos niet in de kerk te zijn geweest. Toch nog eens een keer de draad opgepakt. Niet in eigen woonplaats. Toevallig beland je die zondag in een dienst van een plattelandsgemeente. Je bent een vreemdeling in dit Jeruzalem. De preek heeft je aangesproken. Na de dienst is er koffiedrinken. Natuurlijk ook voor gasten.

Maar dan merk je ineens dat je een gast en vreemdeling bent op aarde, zoals de psalmdichter bezingt. Niemand spreekt je aan. Het is toch onbestaanbaar dat je als gast niet wordt opgemerkt. Maar de leden van eigen kerken staan met elkaar te praten, zonder oog te hebben voor jou. Tijdens de dienst was je welkom bij de Heer. Maar onder de koffie voel je je niet meer zo welkom bij zijn volgelingen. En wat doe je dan? Je knapt af, je gaat weg. Teleurgesteld in mensen, in de kerk.

Tegenwoordig klaagt de kerk over terugloop in ledental, achteruitgang in kerkbezoek. Maar bij zo’n ervaring denk je: is het een wonder? We werken er zelf aan mee. Het ergste wat iemand kan overkomen in de zondagse kerkdienst is dat hij of zij niet wordt opgemerkt. Waarom niet gastvrij? Och, zelf zullen de mensen het wel niet in de gaten hebben. Des te erger. Geen wonder dat mensen afhaken, afscheid nemen van de kerk.

Ik denk weleens: de kerk wordt niet zozeer bedreigd door het kwaad van buitenaf. Het kwaad schuilt in de kerk zelf.

Nog geen abonnee?

MAAK SNEL KENNIS!

Zie achterpagina

Netwerk café Ontmoetingskerk Enschede

Elkaar ontmoeten onder het genot van een glaasje en wat eten, dat kan in de Ontmoetingskerk. Eén avond per maand organiseert men het Netwerk café 23+. Kerklid of niet, iedereen is welkom. Er is alle ruimte om te praten over de dingen uit het dagelijks leven, dingen die je raken en vragen oproepen.

Vrijdag 20 juli, 17.30 – 19.30 uur, Enschede, Ontmoetingskerk, Varviksingel 139, € 3

Meld activiteit voor inspiratiekrant

Op 9 september verschijnt de inspiratiekrant, vol inspiratie en informatie voor het komende kerkelijke seizoen. Organiseert uw gemeente dit najaar activiteiten die ook voor belangstellenden buiten uw gemeente toegankelijk zijn? Geef het door aan het Gezamenlijk Zondagsblad en de redactie neemt uw activiteit op in de inspiratiekrant.

Activiteiten kunt u tot dinsdag 31 augustus doorgeven via: nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

Samen psalmen zingen in Lemelerveld

Al eeuwenlang hebben de psalmen mensen getroost, bemoedigd, gesterkt en opgewekt om God te prijzen - tot op de dag van vandaag. 3000 jaar geleden schreef Mozes de eerste psalm: Psalm 90. Hoog tijd voor een gevarieerde Psalmsamenzang! De netto-opbrengst gaat naar de goede doelen: Manege zonder Drempels in Bennekom en Kinderthuis Jemima in Bethlehem.

Za 21 juli, 20.00 u, WHZ Hal, Lemelerveld, € 10 (incl. drankje, hapje), t/m 12 jaar gratis. www.huetink-royalmusic.nl

Volgend GZ verschijnt 5 augustus

In de zonnige maanden volgt het GZ het lente/zomerritme. Dat houdt in dat de krant minder vaak verschijnt. Het GZ dat nu voor u ligt, geldt voor drie weken. Graag zouden we elke week uitkomen, maar daarvoor zijn meer abonnees nodig. Help het GZ groeien en maak iemand anders lid! Zie www.gezamenlijkzondagsblad.nl en klik op abonneren.

De volgende krant verschijnt op 5 augustus. Het daaropvolgende nummer op 2 september.

Concerten Testimony to the Lord

Gospelkoor 'Testimony to the Lord' blikt terug op twee zeer geslaagde jubileumconcerten. Het koor bestond 40 jaar en trad daarom op samen met gospelkoor 'X-Salt' uit Ermelo en projectleden. Wie deze concerten heeft gemist, niet getreurd! Na de zomervakantie volgen nog een aantal concerten. 6 oktober treedt Testimony to the Lord op in de gereformeerde kerk te Berghuizen en in november in de buurt van Ermelo.

Zie ook: <http://www.testimonytothelord.nl>

Ontmoeting plaatselijke Raden van Kerken

De Provinciale Raad van Kerken Groningen/Drenthe (PRVK) organiseert een ontmoetingsdag. Onder het thema 'Recht doen aan de vreemdeling' kunnen raden van kerken en belangstellenden uit beide provincies met elkaar in gesprek. Nadere details, zoals programma en de locatie van deze dag, volgen. De kerken en geloofsgemeenschappen, aangesloten bij de PRVK Groningen/Drenthe, willen in getuigenis en dienst gestalte geven aan de gemeenschap van kerken en de gemeenschap in de wereld.

Om alvast te noteren: zaterdag 13 oktober, ontmoetingsdag.

Concert Romantische Orgelklanken

Jos Moeke laat romantische klanken uit het orgel komen op zaterdag 28 juli. Al op 9-jarige leeftijd begon Moeke met orgellessen. Hij doorliep het Utrechts Conservatorium waar hij in 2003 afstudeerde. Ook volgde hij interpretatielessen bij Jean Guillou en Sophie-Véronique Cauchefér-Chopin. Op het programma staan o.a. Orgelsonate in B-moll en The Pilgrims Song of Hope. Reserveren kan door te bellen met 0572-371838 of mailen naar: adhuetink@gmail.com

Zaterdag 28 juli, 20.00 uur, Willem Hendrik Zwart Hal, Lemeleveld, € 12 (incl. drankje en hapje), t/m 13 jaar gratis

Tentoonstelling Iran in Drents Museum

Mensen die van oosterse cultuur houden, zullen de tentoonstelling 'Iran, bakermat van de samenleving' interessant vinden. Ook leuk om te bezoeken met kinderen, want er is een speciale familieroute beschikbaar. Allerlei archeologische vondsten zijn te bekijken, waarvan veel nog nooit in Nederland te zien is geweest. Denk aan: gouden drinkbeker, sieraden, bronzen wapens, enzovoort.

Expositie is t/m 18 november te zien in het Drents Museum in Assen. Info: www.drentsmuseum.nl

Even doordenken

'Het volk' verschijnt alleen in het meervoud.

Jürgen Habermas

Alles tot eer van God

Of u dus eet of drinkt of iets anders doet, doe alles tot eer van God.

1 Korinthiërs 10:31.

DOOR DS. CATHERINUS ELSINGA, ALMELO

Heel wat tradities rond bijvoorbeeld Sinterklaas, Kerst en Pasen hebben een heidense achtergrond. Kun je daar een christelijke betekenis aan geven? Dat is een ingewikkelde vraag. Veel feesten genieten we gewoon. Sinterklaas betekent gezelligheid. De kerstboom staat voor sfeer. En niemand piekert erover met kerst de zon te aanbidden. Paulus trekt in 1 Korinthiërs 10:14-33 enkele krijtlijnen waar we binnen kunnen blijven.

Gemeenschap

Hij is volstrekt duidelijk over de offermaaltijden in de heidense tempels: "Vlucht weg van de afgodendienst". Centraal in zijn motivatie staat het woord 'gemeenschap'. Een offer wordt aan de HERE God aangeboden op het altaar. Dankzij dat offer geschiedt er verzoening. En op grond daarvan vindt de offermaaltijd plaats, waarbij God de Gastheer is en de herstelde gemeenschap met Hem gevierd wordt. Bij het Avondmaal gedenken we Jezus' offer voor onze zonden en vieren we de gemeenschap met de HEER. Daarom is een offermaaltijd in een heidense tempel geen onschuldige traditie. Daar treed je in gemeenschap met demonische machten. Niet aan meedoen dus! Maar kun je paasei, kerstboom en sinterklaas vergelijken met een offermaaltijd in een heidense tempel? Dat gaat wel erg ver.

HOE KAN IK HEM VOLUIT EREN?
DOOR ZO TE LEVEN, DAT DE
HEIDENSE TRADITIES NOOIT MEER
DAN EEN RANDVERSCHIJSSEL BLIJVEN,
DAT ONDERGESCHIKT IS AAN DE
LIEFDE VOOR DE HEER.

Vrijheid

Paulus trekt nog een lijn. Op allerlei plekken in de wereld stuit je op de heidense cultuur. In Korinthe bijvoorbeeld bij de slager. Of bij een diner. Het vlees dat je aangeboden wordt kán offervlees zijn, afkomstig uit een heidense tempel. Is dat een probleem? Nee, zegt Paulus. Want in Psalm 24 staat: "De aarde en haar volheid zijn, des HEREN koninkrijk domein". De afgoden kunnen de aarde niet claimen – die is en blijft van de HERE God! Je bent als kind van God vrij om er gebruik van te maken. Kun je de genoemde tradities vergelijken met het offervlees uit

de Romeinse tempel? In zekere zin wel. Ze komen ergens vandaan... Maar moet je dat echt allemaal napluizen? Hebben we als christenen niet de vrijheid om er gebruik van te maken? Wij zijn toch niet gebonden aan de afgoden?

Radicaler

En toch... Zouden we niet wat radicaler mogen zijn? De Israëlieten moesten de altaren van de Baäl afbreken en de gewijde palen van de Astarte omhakken. Is het oprukkende heidendom in onze tijd geen reden om scheidslijnen te trekken? Verdwijnt de echte betekenis van Jezus' komst op aarde (kerst), de kruisiging en opstanding (Goede Vrijdag en Pasen) niet onder het geweld van commercie en vermaak? Paulus

schrijft: Of u dus eet of drinkt of iets anders doet, doe alles tot eer van God.

Cirkel

Stel het volgen van de HEER voor als het wonen binnen een cirkelvorming gebied. Wat is dan de richting van je leven? Je kunt proberen de grens van de cirkel op te zoeken. Wat kan ik me nog permitteren zonder ongehoorzaam te zijn? Dan blijf je twifelen... Kan het nou net wel of net niet? Je kunt ook het middelpunt van de cirkel zoeken. Dat doe je door op God Zelf gericht te zijn. Hoe kan ik Hem voluit eren? Door zo te leven, dat de heidense tradities nooit meer dan een randverschijnsel blijven, dat ondergeschikt is aan de liefde voor de HEER.

even bomen

Nieuwe bloei

DOOR DS. P. BOOMSMA, NIJVERDAL

Diamant ontstaat onder druk. Dat heb ik me in ieder geval laten vertellen. Misschien is het met creativiteit wel net zo. En met de kerk. Momenteel ben ik een paar weken in Amsterdam. Heb dus de kans om iets te zien van de veelkleurigheid van het kerkelijk leven in deze stad. Van de vitaliteit en de zorgen. Een indruk uiteraard, meer niet.

Voor zover ik kon ontdekken, was er in heel de stad één avonddienst voor de Protestantse gemeente. Als er vijftig bezoekers waren, was dat het wel. Maar daar waren wel opvallend veel jongeren bij. Sommigen van hen zaten klaar met pen en papier om aantekeningen te maken van de preek. Het gezelschap was klein, maar kennelijk betrokken.

En neem de RK Nicolaaskerk, tegenover het Centraal Station. Een aantal jaar geleden zou deze worden afgebroken, om plaats te maken voor een parkeergarage. Hoe men het voor elkaar krijgt weet ik niet, maar deze parochie krijgt nu ieder jaar 20 tot 30 nieuwe leden. Daar zijn 'herintreders' bij. Mensen die, ooit opgegroeid in de Rooms-katholieke kerk, afstand namen en nu – vaak na jaren – terugkomen en meelevend.

De verschillende protestantse stromingen in de stad zijn verrassend actief in het zoeken van contact met en dienstbaar zijn aan de buurt waar het kerkgebouw staat. Actief ook in het vinden van wegen waarlangs mensen bereikt worden die ver van geloof en kerk terecht waren gekomen. Pioniersplekken worden ze genoemd. Zo laagdrempelig als

maar mogelijk is. Prachtig voorbeeld is een Christelijke Gereformeerde kerk in Amsterdam Noord. Toen men moest kiezen tussen de deuren sluiten of het roer omgooien, koos men het laatste. Er zijn nog diensten om de 'oude garde' te voeden, maar daarnaast zijn de deuren open gegaan voor de buurt, voor daklozen en voor wie maar aandacht nodig heeft. Het Evangelie klinkt, niet op de geijkte manier, maar hopelijk wel verstaanbaar.

Natuurlijk is het niet allemaal leuk en aardig. Kleine groepen kerk-gangers in de erediensten kunnen leiden tot diep zuchten. Maar de predikant van Osdorp-Sloten bijvoorbeeld, schrijft in de gratis krant 'Kerk in Mokum': 'Zonder dood geen opstanding. Als ik teleurgesteld ben, beur ik mezelf daarmee op: dat er kerkelijke kaalslag nodig is, als voorbereiding op nieuwe bloei. Laat mij dan nu maar ploeteren.'

Toen de Bijlmer werd gebouwd, was er geen ruimte ingepland voor een kerkgebouw. Men schat nu, dat er daar ongeveer 150 kerkgenootschappen zijn. God gaat zijn eigen gang kennelijk. Ook als mensen niet kunnen geloven dat Hij nog van belang is, zorgt Hij voor nieuwe bloei. Je kunt zeggen, dat er weinig over is van wat ooit een bloeiend kerkelijk- en geloofsleven was. Ooit was bijna een derde van de gebouwen in deze stad religieus. Maar Jezus riep ons niet tot 'glorie', maar om lief te hebben en te dienen. En die draad pakt men telkens weer op. Niet zuchten en klagen, maar nieuwe wegen zoeken om het verhaal van Jezus te blijven vertellen en de liefde van God praktisch, zichtbaar te maken.

Je kunt op twee manieren kijken naar een krimpde kerk. Verslagen en als uitdaging. Kiest u maar.

Verdwijnt de betekenis van Jezus' komst op aarde niet onder het geweld van commercie en vermaak? Waar trekken we scheidslijnen?

column

Passeerplek

DOOR DR. FOEKJE DIJK,
DALFSEN

De heilzame leegte van even 'niet moeten en niet hoeven' van de vakantie kan onvermoede gedachten tevoorschijn brengen. Kennelijk komt er daarbij ruimte vrij voor andere dingen dan het alledaagse. Vakantie biedt eigenlijk een uitstekende gelegenheid om even afstand te nemen van de chaos en de onrust die het leven soms beheerst. Er ontstaat gelegenheid om eindelijk eens te reflecteren op alles wat zich onderweg van gisteren naar morgen voor heeft gedaan de afgelopen tijd. Met name dat terugblikken op de ervaringen en gebeurtenissen, die grijze tinten hebben aangebracht in de kleur van de tijd, krijgen dan de aandacht waar ze recht op hebben: een hernieuwde bezinning.

Tijdens een fietstocht in Schotland, langs de oevers van de Tweed (de rivier, die haar onvergetelijke naam heeft verbonden aan één der beroemdste wollen stoffen), begon bovenstaande gedachte haar vorm te krijgen. De fietsroute voerde langs een zeer smalle, rustige weg. Weinig verkeer, hooguit aanwonenden of een landbouwvoertuig maakten gebruik van het smalle pad. Het tegelijkertijd passeren van twee voertuigen was onmogelijk. Daar toe heeft men bij de wegaanleg op diverse plekken een kleine verbreding aangebracht, opdat die passerende voertuigen ruimte kunnen maken voor elkaar. Het bordje 'Passing places' kondigde op tijd aan dat er een dergelijke uitsparing in de weg zat. Passeerplek. Passeren in de betekenis van even uitwijken en stilstaan, om iets of iemand voorbij te kunnen laten gaan. Het was precies dat bordje met de tekst 'Passing place' dat mij aan het denken zette.

Natuurlijk is het een zeer praktische oplossing voor het passeerprobleem van twee voertuigen. Maar probeer het eens op een andere manier in te vullen. Hoe vaak maak je als mens niet iets mee, een lastig of vervelend voorval dat je niet zomaar kunt laten passeren. Dit kan diverse reactie opleveren: verdrietige machteloosheid, uitbarsting van woede, ondoordacht kritische noten aanbrengen of meteen lik op stuk geven. Maar je kunt ook even uitwijken naar een 'passing place', om iets (die nare ervaring of gebeurtenis) te laten passeren. Even een pas op de plaats maken en de getergde geest ruimte te geven om rustig te kijken naar datgene wat onwelgevallig is. Laat het maar een moment passeren. Soms moet je de dingen loslaten om je innerlijke rust vast te kunnen houden. Op de denkbeeldige levensweg zouden vele uitsparingen aangebracht moeten worden, vooraf gewaarschuwd door het bordje 'passing place'. Het leven zou er wel eens een stuk aangename van kunnen worden.

Syrische Yasmin voelt zich thuis in Twente

Haar Nederlands heeft na achttien jaar in Tukkerland een licht Twents accent gekregen ('leeeuuuk'). En thuis aan de muur hangt een foto van een fiets, met oer-Hollandse koeien op de achtergrond. Yasmin Haidar voelt zich helemaal thuis in Nederland. Ze woont op een paar kilometer van de grens in een Enschedese nieuwbouwwijk.

Yasmin: "Ik kom uit een grote stad, waarin veel culturen naast elkaar leven en het is fijn als je dat multiculturele in de kerk terugziet."

die de Ontmoetingskerk probeert te steunen. Yasmin: "Wij hebben gekozen voor een Nederlandse kerk, en niet voor een Syrische. Kijk, ik kom uit een grote stad, waarin veel culturen naast elkaar leven en het is fijn als je dat multiculturele in de kerk terugziet."

Ontmoetingskerk

De Ontmoetingskerk is dagelijks geopend van 10.00 tot 16.00 uur. Bezoekers worden door een gastheer of -vrouw ontvangen. Ze kunnen ook terecht in de stiltekapel om een kaarsje aan te steken of iets op te schrijven in het gebedenboek. De kerk is onlangs verbouwd. Yasmin vraagt speciale aandacht voor de rangschikking van de stoelen: "Die zijn in een halve cirkel geplaatst. In mijn visie omarmen we vanuit onze relatie met God de buurt, de stad en de wereld om ons heen." Het podium in de kerkzaal is leeg en verrijdbaar. Yasmin: "Er is steeds een andere zaalopstelling mogelijk. De kerkzaal straalt als het ware uit: 'Hier is alles mogelijk. Niets ligt hier vast.'"

Ga naar Enschede!

Als we het hebben over de vakantie, vertelt Yasmin over haar ouders, met wie ze vroeger vaak naar de bergen ging, waar zij een zomerhuisje bezaten. "Net als Nederlanders trekken Syriërs er graag op uit, maar door de oorlog is dat erg moeilijk geworden. Zelf gaan we regelmatig een dagje

Syrische kerkgenootschappen

De Syrisch-katholieke kerk erkent de paus, maakt deel uit van de oosters-katholieke kerk en ontstond in de 18e eeuw uit de Syrisch-Orthodoxe Kerk van Antiochië.

De Syrisch-orthodoxe Kerk van Antiochië beschouwt zichzelf als de oudste bestaande christelijke kerkgemeenschap. Uit Handelingen 11:26 blijkt dat de volgelingen van Jezus in Antiochië christenen werden genoemd. Deze kerk was de eerste buiten Palestina.

uit in Nederland. Ik hou van een grote drukke stad en kom graag in Amsterdam. Vakantiegangers in Twente zou ik in elk geval Enschede willen aanbevelen. De stad heeft een gezellig centrum, de Oude markt. En ook het Volkspark of het Ledeboerpark zijn de moeite waard. En natuurlijk is iedereen welkom in de Ontmoetingskerk. In onze mooie ontmoetingsruimte kan iedereen langs komen voor een kop koffie of een praatje."

Openingstijden kerkzaal, ontmoetingsruimte én stiltecentrum: maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 16.00 uur. Elke zondag is iedereen om 10.00 uur welkom voor de kerkdienst, met van 22 juli t/m 26 augustus een cyclus over het bijbelboek Daniël. www.pgenschede.nl

Syrische inwoners

Volgens het CBS (cijfers 2017) staan bijna 37.000 Syriërs ingeschreven in Nederland. De meesten wonen in Enschede en Hengelo. Deze textielsteden hebben van oudsher een grote orthodox-christelijke Syrische gemeenschap. In het nabijgelegen Glane staat een Syrisch-orthodox klooster. Enschede telt zo'n 3048 Syriërs. Dat is meer dan Amsterdam (973), Rotterdam (834), Den Haag (604) en Utrecht (549) bij elkaar. Hengelo telt 1233 Syrische inwoners. De Syriërs in Enschede en Hengelo wonen er over het algemeen al jaren.

Latere christenen uit andere volkeren noemden zich 'Syriërs', als aanduiding voor 'christenen'.

Protestanten zijn er relatief weinig in Syrië. De grootste groep is de Nationale Evangelische Synode van Syrië en Libanon en de Unie van Armeens Evangelische Kerken in het Nabije Oosten. Verder zijn er groepjes baptisten, anglicanen, luthers, evangelisten, pinksterchristenen.

(*Bronnen: Tubantia, Nederlands Dagblad, Wikipedia)

DOOR L. POLHUYS,
DEVENTER

De 44-jarige
Enschedese kwam

achttien jaar geleden naar ons land met man en - toen nog - enige kind. Inmiddels heeft ze drie kinderen die nog thuis wonen.

Uit Syrië

"Vrienden hadden ons geadviseerd naar Nederland te gaan. Ze zeiden dat het een fijn en vrij land was om te leven en te wonen. Wij hebben dat inmiddels ook zo ervaren." Het gezin vluchtte al lang voor de oorlog uitbrak in haar geboorteland Syrië. Over de huidige verschrikkingen in Syrië wil Yasmin niet al te veel kwijt. En ook niet over de redenen van haar eigen vlucht destijds: "Ik heb daar nog familie en moet voorzichtig zijn."

Ontmoetingskerk Yasmin is van oorsprong Syrisch-katholiek. In Enschede echter is ze al jaren actief in de protestantse Ontmoetingskerk, de laatste tijd als diaken. "Toen we hier pas woonden, ging ik naar een kerk waar naar ons idee vrij weinig aandacht werd geschonken aan de kinderen. Op een gegeven moment kwam ik in aanraking met een protestantse gelovige uit de Ontmoetingskerk en over die kerk kan ik alleen maar positief zijn. De kerkgemeenschap doet veel voor de mensen in Enschede. Ook voor vluchtelingen worden activiteiten ontplooid. Om begrip voor elkaar te kweken, worden bijeenkomsten georganiseerd voor mensen met en zonder migratie-achtergrond. Zo is er tweemaal per maand een goed bezochte Noabermaaltijd. Ook houden we collectes en acties voor onder

meer de Voedselbank of Stichting Present. Als kerk werken we graag samen met deze organisaties en ook met andere trouwens."

Christen

Geloof en kerk kleuren heel het leven van de (overwegend 'orthodoxe') christenen in Syrië en Irak, meldde het Nederlands Dagblad enkele jaren geleden in een artikel*. De pastor van de St. Johanneskerk in Hengelo, die al dertig jaar in Nederland woont en werkt zei desgevraagd: "In Syrië heb je het gevoel als gelovige dichter bij God te leven." Ook Heleen Murre, directeur van het Instituut

voor Oosters Christendom in Nijmegen bevestigt dat religie een centrale plaats heeft in de levens van orthodoxe christenen. "Je wordt geboren als lid van een van de orthodoxe kerken, je trouwt en rouwt er - je bent er heel je leven mee verbonden." Hoe is dat voor de niet-orthodoxe Yasmin? "Ik bestempel mezelf niet zozeer als katholiek of protestant maar als christen."

Multi-culti

Twente telt een omvangrijke groep Syrische christenen, Syrisch-orthodox, maar ook katholiek en protestants. Christenen uit het Midden-Oosten - wordt wel gezegd - zijn niet zozeer op een verstandelijke manier bezig met hun geloof. Voor hen hebben geloof en kerk alles te maken met identiteit. De individuele keus om te geloven staat niet op de voorgrond. Het zijn meer gelovige 'doeners'. Gaat dat ook op voor Yasmin? Zij is in de kerk actief met de opvang van vluchtelingen en in de contacten met kerken in Syrië

"DE STOELN ZIJN IN EEN HALVE CIRKEL GEPLAATST. IN MIJN VISIE OMARMEN WE VANUIT ONZE RELATIE MET GOD DE BUURT, DE STAD EN DE WERELD OM ONS HEEN."

RTV-tips

Zaterdag 14 juli
EO | NPO2 | 18.55

Bushpiloten

Piloot Pieter wil vandaag vliegen maar het weer zit tegen. Zo gaat het in Papoea. Hij wacht tot het licht op groen gaat. Papoea Indonesië is één van de moeilijkste en gevaarlijkste gebieden ter wereld voor piloten om te vliegen.

Zondag 15 juli
EO | NPO2 | 9.55

De Kapel

Een hardnekkig probleem. Vaak hebben mensen een eigen beeld van God. We zetten God neer op onze eigen manier. 'Wil je weten wie God is? Kijk dan naar Jezus', stelt ds. Paul Visser.

Dinsdag 17 t/m vrijdag 20 juli
KRO-NCRV | NPO1 | 19.05

Het blijft een mooie traditie: de Vierdaagse te Nijmegen. In korte reportages zoemt het programma in op wandelaars. Verhalen over het lopen, de liefde, het lijden en het leven.

Woensdag 18 juli
NTR | NPO2 | 21.15

Hoop en Wanhoop in het Midden-Oosten

NTR laat met dit project de sleutelmomenten van het Midden-Oosten zien. In deze uitzending worden de Europese grenzen en de Arabische opstand (1916) belicht.

Donderdag 19 juli
AVROTROS | NPO2 | 22.45

Francine Houben

De rode draad in aflevering 2 van de serie Francine Houben is het wel of niet binnenslepen van een nieuwe miljoenen opdracht in Boston Amerika. We volgen het team van Francine bij het bedenken en ontwikkelen van een plan voor deze opdracht.

Vrijdag 20 juli
EO | NPO Radio 1 | 20.30

Langs de Lijn en Omstreken

In dit licht journalistieke avondmagazine wisselen nieuws, (live) sport en persoonlijke gesprekken bij het nieuws elkaar af. Op vrijdagavond is er een nieuwsforum met een vast panel van commentatoren. Zij blikken terug op het nieuws van de achterliggende week.

Zaterdag 21 juli
EO | NPO2 | 18.55

Bushpiloten

De familie Van Dijk gaat in Papoea op bezoek bij vrienden, een zendingengezin dat zo afgelegen woont dat ze alleen met een watervliegtuig bereikbaar zijn.

Zondag 22 juli
EO | NPO2 | 9.55

De Kapel

De eerste martelaar. Ds. Arie van der Veer neemt ons mee langs het verhaal van Kaïn en Abel. In deze uitzending wordt dieper ingegaan op de vraag waarom God al dat geweld niet stopt.

Maandag 23 juli
NTR | NPO2 | 21.10

Kijken in de ziel

In deze nieuwe zomerserie gaat Coen Verbraak in gesprek met religieuze leiders.

De borstrok weer aan

In de vaderlandse polder is het al decennia lang een sport om het beste jongetje van de klas in de wereld te zijn. Oh als Nederland het gidsland wordt genoemd, dan gaan alle pronkveren in Den Haag en omstreken glanzen. Geen land beter in drugsbeleid dan Nederland. Voor ultieme vrijheid moet je in de lage landen bij de zee zijn. Vrijheid, gelijkheid en broederschap, hiep, hiep, hoi. Trouwens dat is al eens vaker geroepen als ik me goed herinner.

DOOR DS. T.J. OLDENHUIS, COEVORDEN

Hoewel je alles mag zeggen, is toch niet alles geoorloofd. Voordat je het weet, heb je een fikse overtreding begaan die je duur kan komen te staan. Stel je voor dat ik op een vergadering het volk durf aan te spreken met "Dames en heren". Pas op uw woorden beste landgenoten. Ik zie aan de bramenstruiken de eerste groene bramen al groeien. In augustus ga ik ze wellicht plukken. Maar dat kan je een bekeuring opleveren van enkele duizenden euro's. Voorwaar geen smoes. Tegen de gedupeerde boer die verdrietig naar zijn door de wolf doodgebeten schapen kijkt, zegt de wolvencoördinator dat de boer er maar aan moet wennen.

Klein vergoedinkje en verder niet zeuren. En dan het milieu. Kijk, dat we goed op de aarde, die ons toevertrouwd is, moeten passen in die helder. Daarover hoef je je niet te laten voorlichten door GroenLinks. En dat roofof gestopt moet worden, is een goede zaak. Maar je kunt ook volledig doorschieten.

Neem nou de gaswinning. Groningen zit door de staatse roofof met fikse problemen. En die zijn nog lang niet opgelost, ook niet als de gaskraan helemaal dicht gaat. Bovendien kost dat de staat heel veel geld en daar zullen we met zijn allen voor op moeten draaien. Nieuwe huizen mogen in principe officieel geen gasaansluiting meer

hebben. Het moet anders, maar hoe is nog niet helemaal bekend. Er zijn plannen in de maak om Nederland van het gas af te krijgen door de gasprijs in de loop van de komende jaren te verhogen met 75%. Men wordt dan gedwongen zuinig met energie om te springen. Wat je dan weer helemaal niet snapt is, dat tegelijkertijd de stroomprijs met de helft naar beneden zal gaan. En waar komt die stroom dan vandaan? Van de centrales die natuurlijk niet op kolen mogen worden gestookt en al helemaal niet op gas. Ik snap daar in elk geval niet al te veel meer van.

Ik heb een paar zonnepaneeltjes op mijn dak laten zetten. Maar achteraf had ik het dus beter kunnen laten. Als alles doorgaat, kan ik dus rustig de gaskraan dicht doen en mij gezellig nestelen bij de elektrische open haard met neplammen. Gaat straks voor de helft van de stroomprijs en we zitten er nog lekker warm-

pjes bij ook. De borstrok moet denk ik weer uit de kamferballen, zodra de R in de maand komt en de temperatuur gaat dalen. De verwarming twee graden lager zetten. Moet je eens zien wat dat al scheelt. Maar voor een verwend volkje, inclusief ondergetekende, is het niet eenvoudig om een stapje terug te doen en de borstrok weer aan te trekken. Br... wat kriebelt dat zeg!

KIJK, DAT WE GOED OP DE AARDE, DIE ONS TOEVERTROUWD IS, MOETEN PAssen IS HeEL Helder. DAAROVER HOEF JE JE NIET TE LATEN VOORLICHTEN DOOR GROEN LINKS.

In het klooster (2)

Een paar dagen rust en stilte

Daan van der Waals genoot - als protestant - regelmatig van een paar dagen rust en stilte in een klooster. Dit keer het tweede en laatste deel van zijn wedervaren.

DOOR
DAAN VAN DER WAALS,
GRAMSBERGEN

Benedictus, de vader van het monnikendom in onze streken, legde zijn volgelingen zwiijgplicht op tijdens de maaltijden. Een wijze maatregel. Gesprekken onder het eten leiden gemakkelijk tot geklets over onbenulligheden en heilloze debatten. Bovendien stond er in Benedictus' visie iets tegenover. Hij bepaalde dat een van de monniken uit een opbouwend geschrift moest voorlezen, terwijl de anderen zich te goed deden aan de gerechten. Zo werd de aandacht gericht op hogere waarden. Een benedictijner abdi als die van Egmond brengt dat nog steeds in praktijk en het geldt voor de gasten evenzeer als voor de monniken.

Ereplaats voor gasten

Ik schreef al eerder dat ik vele jaren lang telkens voor enkele dagen te gast was in de abdi Sint Adelbert in Egmond-Binnen. Wat heb ik van die maaltijden genoten! Als gast heb je een ereplaats. Ook dat is in de lijn van Benedictus, die schreef dat bezoekers hartelijk moesten worden ontvangen, omdat immers in die bezoekers Christus zelf kon verschijnen. Als gasten zaten wij aan tafel met vader-abt en wij werden aan die tafel bediend door de gasten-

paters. Gesproken werd er dus niet. Wilde je vragen om melk voor in de koffie, om jam voor de boterham of om aardappels voor de warme maaltijd, dan kon dat slechts in gebarentaal. Het bevorderde ook dat je attent was op de wensen van je tafelenoten. Intussen werden wij met interessante lectuur geconfronteerd. Zo heb ik in de abdi kennis gemaakt met de priesterauteur Henri Nouwen, wiens 'Vreemdeling in het paradijs', over zeven maanden in een trapistenklooster, werd voorgelezen. Ik herinner mij ook 'In Europa' van Geert Mak, een dikke pil waarmee de broeders wel even zoet zullen zijn geweest. Een-

kennig was men bepaald niet. Ook de geschiedenis van honderd jaar waterleiding in de Kennemer duinen werd interessant genoeg

bevonden om voor te dragen. Maar evengoed gold dat voor de middeleeuwse teksten van de mystica Hildegard van Bingen. Teksten waarin op wel heel plastische wijze met seksueel getinte beelden de vereniging met God werd beschreven. Sommige gasten werd dat te bar, en toen de monniken dat merkten, stopten ze met die lectuur en gingen zij over op werk dat minder aanstoot gaf.

Wel een teken hoe ver de gastvrijheid soms kan gaan.

Gebedsdiensten

Wat deed ik afgezien van de maaltijden zoal in het klooster? Tijd genoeg om een boek te lezen, om te wandelen door tuinen en landerijen, om de winkel met boeken en religieuze artikelen in te lopen, om een fietstocht te maken in de omgeving, of om een gesprek aan te knopen met andere gasten bij koffie of thee in de gastenkamer. Ik ben ook wel eens bij een lezing geweest die voor monniken en gasten werd georganiseerd. Maar het belangrijkste was het bijwonen van de gebedsdiensten, vier per dag. De metten 's ochtends om kwart voor zes - een lezingendienst - sloeg ik over. Dat was mij al te vroeg. Om zeven uur, om half een, om vijf uur, om half negen was ik wel present. Dat werd ook van je verwacht. We mochten bij de monniken in de koorbanken aanschuiven. Die diensten geven structuur aan de dag, volgens het aloude adagium 'ora et labora', bid en werk. Niet altijd maar doorgaan, ook kunnen ophouden,

zelfs als je voor je gevoel lekker bezig bent, om de aandacht te richten op een psalm, een woord uit de Schrift, stil zijn voor God.

Even stil

Er zou veel over te zeggen zijn. Ik noem één ding dat ik als verrijkend heb ervaren: momenten van stilte in de dienst. Na een lied of een gesproken tekst even stil voor verwerking en bezinning. In onze kerkdiensten kennen we dat niet, behalve misschien in vespers. De woorden buitelen over elkaar heen, het ene onderdeel volgt het andere op, je krijgt nauwelijks of geen tijd om tot je te laten door-

dringen wat je met elkaar hebt gebeden of gezongen. Dat vind ik wel eens jammer.

Communie

De dagelijkse eucharistieviering maakte ik ook graag mee, inclusief de communie. Hoe vaak heb ik niet in het koor samen met de monniken gestaan om brood en wijn te ontvangen en het klasieke eucharistische gebed mee te bidden. Dat waren momenten van grote schoonheid en broederlijke verbondenheid. Aanvankelijk had ik daar moeite mee. Kon ik als protestant wel deelnemen? Van de monniken mocht het, nooit een probleem mee geweest. En ik liet mij overtuigen door de stevig protestantse vriend die mij op dit spoor had gezet. "Het is Christus die ons nodigt", zei hij. "Niet de dominee of de priester. Daar zeg ik ja op. Dat is niet afhankelijk van de opvattingen van de priester of de kerk die hij vertegenwoordigt. Christus staat centraal." En zo heb ik het ook beleefd.

Wijwatervat bij ingang van de katholieke kerk

Vervolg van pagina 4

Lantaarn 10.00 ds. A. Langhout, Oolderbekoop. Gez. zomerdienst. **De Kapel 9.30** drs. R. Scheurwater, Den Ham. Gez. zomerdienst.

MARIËNBERG

Contactpersoon: mw. Jeannet Visser-Hesselink, Ds. P. H. Wolfertstraat 35, 7692 AH Mariënberg, tel. 0523-235724, e-mail j.visser.hesselink@gmail.com

Kerkdienst 15 juli: 9.30 ds. T. Nieuwenhuis, Den Ham. **19.00** ds. L. van Rikxoort. **O.v.d.:** dhr. W. Menzo. **Diakenen:** H. ter Bekke en B. Mellema. **Gastheer:** J. v/d Velde. **Collecten:** eigen jeugdwerk, kerk en gebouwen. **Kerkdienst 22 juli 9.30** ds. L. van Rikxoort. **Beerzerveld 19.00** ds. J. Adriaanse. Gez. dienst.

O.v.d.: dhr. F. Timmer.

Diakenen: P. Olsman en D. Otten. **Gastheer:** B. Veltink. **Collecten:** stg. Mensenkinderen, kerk en gebouwen.

Kerkdienst 29 juli 9.30 Ds. T. Nieuwenhuis, Den Ham. **19.00** ds. L. van Rikxoort. **O.v.d.:** mw. R. Menderink. **Diakenen:** A. Visser en W. Wittenberg. **Gastvrouw:** M. Dogger. **Collecten:** KRQ, kerk en gebouwen.

Meeleven. We leven mee met mw. D. Kelder-Cornello. De vorige operatie is niet doorggegaan en nu is het nog wachten op de volgende mogelijke operatie. Een spannende tijd, onzekere tijd, maar onze tijden zijn in Gods hand. Heel veel troost en bemoediging bidden we u van harte toe.

Dat bidden we mw. E. van Belzen-Bouma ook van harte toe. De operatie is geslaagd nu nog starten met de revalidatie. Er zijn nog meer mensen in onze gemeente die te kampen hebben met ernstige ziekten of zorgen... heel veel sterkte toegewenst en voor ons allemaal geldt wat ook hierboven al staat geschreven: ons leven is in Gods hand, dat mag ons troosten en bemoedigen.

Tekst. Wat we overgeven aan God, ligt buiten het bereik van satan.

SIBCULO

Contactpersoon: mw. F. Bolks-Brink, De Vleggedijk 4, 7693 PX Sibculo

Kerkdiensten 15 juli: Kloosterkerk 9.30 ds. J. Droogendijk, Vroomshoop. **Knd.:** groep I t/m 8. **Oppas:** Jessica Stoeten. **Fredrikskerk Kloosterhaar 9.30** ds. W. v/d Griend. Doopdienst. **Knd.:** groep I t/m 8. **Oppas:** Bertine Boers en Miralda Fidom.

Collecten: diaconie, kerk en onderhoudsfonds.

Kerkdiensten 22 juli: Fredrikskerk Kloosterhaar 9.30 mw. H. Velthuis, Vriezenveen. M.m.v. Jubilate. **Oppas:** aanwezig.

Collecten: diaconie, kerk en onderhoudsfonds.

Kerkdienst 29 juli: Fredrikskerk Kloosterhaar 9.30 mw. G. Franses-van der Spoel, Bergschenhoek.

Oppas: aanwezig. **Collecten:** diaconie, solidariteitsfonds en onderhoudsfonds.

ST. JANSKLOOSTER

Contactpersoon: Tiny van der Linde-Altena, Leeuwte 55, 8326 AB St. Jansklooster, tel. 0527-241427

Kerkdiensten 15 juli: 10.00 ds. P. Vis. Doopdienst. **Oppas:** Alinda Apperlo en Deborah Jongman. **Organist:** Henk Teunis. **19.00** ds. R. Hornsveld, Den Ham. **Organist:** Hans Dunsbergen. **Collecten:** I. Kerk. 2. Diaconie.

Kerkdiensten 22 juli: 10.00 ds. A. Dingemane, Zwolle. Doviendienst. **Oppas:** Wilnette en Hezra Oenema. **Organist:** Johan Tijssen. **19.00** ds. K. de Graaf, Kallenkote. Gez. dienst. **Organist:** Jan Pieter van Eerde. **Collecten:** I. Zending. 2. Kerk. **Kerkdiensten 29 juli: 10.00** ds. H. Heslinga, Veendam. **Oppas:** aanwezig. **Organist:**

Hans Dunsbergen. **Kapel 19.00** ds. H. de Kok-Mellema, Wilsum. Gez. dienst. **Collecten:** I. Kerk. 2. Diaconie.

Zieken. We leven mee met zr. M. van Benthem- Leeuw. Zij is de afgelopen periode opgenomen in de Isala kliniek te Meppel. Momenteel is zr. van Benthem aan het herstellen en gaat het gelukkig al wat beter. We hopen dat dit herstel in positieve zin doorzet en we wensen haar veel sterkte toe en bidden om kracht en Gods hulp en nabijheid voor haar voor nu en voor de toekomst.

Onze gedachten gaan eveneens uit naar anderen die te maken hebben met zorgen om hun gezondheid. Hierbij denken we ook aan hen die aan de avond van hun leven zijn gekomen en vanwege de beperkingen die voortkomen uit de ouderdom niet meer kunnen zoals men wel graag zou willen. Zeker in de vakantieperiode wanneer families wegtrekken is het goed om eens even een bezoekje of belletje te doen om te laten weten dat er naar hen omgezien wordt. Laten we hen ook gedenken in onze gebeden. Gods hulp is rijk en zijn liefde groot.

Maar ook de nog jongere generatie kent problemen met betrekking tot hun gezondheid. En al wordt niet iedereen altijd bij naam genoemd is het goed om open te staan voor de

noden die er kunnen zijn en dat er voor hen gebeden wordt om Gods hulp en bijstand. Zo mogen en kunnen we voor elkaar van betekenis zijn in tijden van moeiten en zorgen.

Jubileum. Br. en zr. Luut en Christien van Dalen-Rougeor waren op 24 juni 25 jaar getrouwd. Jaren van geluk en liefde mochten ze meemaken. 3 kinderen werden aan hun zorgen toevertrouwd en ondanks dat er ook wellicht wel eens zorgen waren om wat voor reden dan ook zijn ze dankbaar voor de jaren die hen zijn toebedeeld. Samen met hun kinderen, ouders en verdere familie hebben ze dit heugelijke gebeuren gevierd. We feliciteren Luut en Christien en hun kinderen van harte en wensen hen onder Gods liefdevolle zegen nog meerdere jaren van geluk en vreugde toe. Zo mogen we vreugde en blijdschap, ziekte en zorgen delen met elkaar. Maar het belangrijkste is wel dat we met alles altijd terecht kunnen bij onze hemelse Vader. Hem komt toe alle lof en dank voor zijn rijke liefde en genade waaruit we elke dag weer kracht mogen putten om verder te kunnen in het leven van elke dag. Hartelijke groeten en goede en gezegende weken toegewenst.

De kerkdienst (2) Stilte vóór de dienst?

Wat gebeurt er rondom en in een kerkdienst? Kerkgangers zijn zich daarvan maar ten dele bewust. In een serie artikelen besteedt Riemer Roukema de komende tijd aandacht aan onderdelen van de kerkdienst.

DOOR DR. RIEMER ROUKEMA, ZWOLLE

Deze keer gaat het over wat in de kerkruimte gebeurt voordat de dienst begint.

Geroezemoes

Meestal speelt de organist, de mensen komen binnen en gaan zitten. En dan? In veel protestantse kerken wordt er gegroet en gepraat, totdat de ambtsdragers binnenkomen. Dat geroezemoes is voor velen een moment van ontmoeting. Wie alleen woont en door de week weinig anderen ziet, kan hier zijn of haar hart ophalen. Vooral als u de gemeente goed kent, zitten er in de kerken vaak mensen om u heen met wie u graag even een praatje maakt. In veel protestantse kerken gaat het zo toe, maar ook in evangelische gemeenten. Het lijkt ook zo vanzelfsprekend: je ziet elkaar, je wilt elkaar iets vragen ("Hoe gaat het nu?") of vertellen, en waarom zou je dat niet vóór de dienst doen?

Stilte

Toch gaat het niet overal zo, en het is ook niet altijd zo geweest. In protestantse kerken in het buitenland ben ik vaak getroffen door de stilte die daar heerst voordat de dienst begint. Die

tijd gebruikt men om zich op de dienst voor te bereiden en, wie weet, te bidden. Toen ik in Straatsburg woonde, was ik lid van de gemeente waaraan van 1538 tot 1541 Johannes Calvijn verbonden was. In die kerk was het voor de dienst stil. Sommigen bleven even staan, bogen het hoofd ten teken van een gebed, en gingen dan zitten. Geroezemoes klonk daar niet. Na de dienst werd er wel levendig gepraat, in een bijruimte of op het plein voor de kerk.

Stilte vóór de dienst is in meer protestantse kerken gebruikelijk, en bovendien in veel katholieke kerken, al helemaal in kloosterkerken. De bedoeling is dat je je in stilte en inkeer voorbereidt op hetgeen in de dienst staat te gebeuren: we gaan bidden en luisteren naar de Bijbel en de uitleg daarvan, de maaltijd wordt gevierd. Het gaat ten diepste om de ontmoeting met God, met Christus. Er zijn genoeg protestanten die die stilte en eerbied weldadig vinden. Zo is het ook in de oecumenische gemeenschap van Taizé in Frankrijk. Zowel na de

Schriftlezingen en voordat de vieringen beginnen is het daar (in principe) stil. Alleen jongeren die er nog maar kort zijn, en aan de rand van het gebouw zitten, fluisteren wat.

De ruimte

Het maakt ook verschil, denk ik, in wat voor ruimte de gemeente bijeenkomt. Is het een kerkgebouw in romaanse of gotische stijl, dan is men waarschijnlijk meer

geneigd stil te zijn. Er zijn ook kerkgebouwen in de stijl van de aula van een school of een gymnastiekzaal. Zo'n ruimte kan dan wel met liturgische attributen worden aangekleed, maar op zichzelf nodigt zo'n gebouw niet uit tot eerbied en stilte. De uitstraling ervan geeft al aanleiding tot ontmoeting en dus gesprek. Architecten en bouwcommissies hebben invloed op de stijl van de samenkomst van de gemeente.

Persoonlijke voorkeur

Voor beide gewoonten, gepraat

of stilte voor de dienst, is iets te zeggen. De Bijbel geeft geen richtlijnen voor de ene of de andere praktijk. Hoe het toeging in de tijd van de apostelen, toen de gemeenten nog in grote huizen bijeenkwamen, weten wij niet. De stilte waarover de Psalmen soms spreken (Psalm 62 en 65, vertaling 1951) gaat niet over de stilte vóór de eredienst. In Nehemia 8:11-12 manen de Levieten het volk tot stilte, maar dan gaan ze vrolijk eten en drinken! Natuurlijk kunnen we tijdens de kerkdienst een moment van stil gebed inlassen. Vaak gebeurt dat ook.

Persoonlijk heb ik een voorkeur voor de stilte, om mij voor te bereiden op wat komt. Als ik in een kerk kom waar ik niemand ken en veel mensen met elkaar praten, dan ervaar ik dat als vervreemdend. Ik kan me ook moeilijk voorstellen dat een gemeente levendig in de kerk in gesprek is voorafgaande aan een dienst op Goede Vrijdag, bijvoorbeeld. Het lijkt mij gepast het onderlinge gesprek en de ontmoeting te bewaren voor na de dienst. Of al vóór de dienst, maar dan buiten of anders in de hal, als die er is. Toch, eerlijk is eerlijk: het is een kwestie van voorkeur, geen dwingend voorschrift.

Dr. R. Roukema is hoogleraar aan de Protestantse Theologische Universiteit, Groningen

Hans Nobel docent TVG in Assen:

“Er is er in ieder geval één die leert”

Hans Nobel is docent TVG (Theologische Verdieping voor Geïnteresseerden). Hij geeft het vak dogmatiek. Lesgeven doet hij al jaren en nog steeds met groot enthousiasme.

DOOR IRENE VOORINTHOLT

Al in de jaren 70 was Hans Nobel docent Oude Testament aan de catechetenopleiding Groningen (een voorloper van de TVG) en later zelfs cursusleider. Hij was toen nog student theologie, daarna werd hij predikant in Blokzijl en vervolgens in Coevorden. Hij promoveerde (Oude Testament) en bleef ook lesgeven aan de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden (destijds Noordelijke Leergangen). Maar in de eerste plaats voelt hij zich pastor. Hoewel al jaren met emeritaat, gaat hij nog altijd voor in diensten en verleent hij 16 uur per week bijstand in het pastoraat.

Godsvraag

Hoe gaat het er in zijn lessen TVG aan toe? Nobel: “Ik richt mij in groep 1 vooral op het leren delen van de godsvraag van nu. Uitgangspunt is: ingaan op wat mensen persoonlijk te berde brengen. Als inleiding presenteer ik twee dia's. Op de ene staat: *God?* en op de andere: *Niemand heeft ooit God gezien*. De vraag naar God laat ik op alle mogelijke manieren open. In de eerste brief van Johannes lezen we: “Niemand heeft God ooit gezien. Maar als we elkaar liefhebben, blijft God

in ons en is zijn liefde in ons ten volle werkelijkheid geworden. In het vak dogmatiek gaat het ook om afleren: de cursisten moeten spreekwoordelijk eerst de handen leeg hebben, voordat ze wat nieuws kunnen ontvangen.”

Er gebeurt wat

Over het lesgeven zegt Nobel: “Heerlijk, er is er in ieder geval één die leert. Mensen zeggen vanuit hun beleving dingen die mij dwingen om dit zelf weer te doordenken.” Na een les gaat hij vooral tevreden weer naar huis; “Altijd leuk dit soort overdrachtsprocessen, er gebeurt wat.” Maar moe is hij dan ook, moe maar voldaan. “Er borrelt altijd heel veel in me en ik denk en praat met hoge snelheid.”

Alternatieve kerk

“Voor de bagage die cursisten hier komen halen, moet ook ruimte zijn in hun eigen kerk”, vindt Nobel: “Dat is iets wat ik zou wensen. Hun vragen doen er toe. Wat ze hier hebben ervaren, moeten ze door kunnen geven. Op de cursus lijkt het soms wel een alternatieve kerk.” Nobel vindt alle ideeën en vragen die mensen inbrengen van waarde. “Dat vat ik op als een vorm van vernieuwing.”

Hans Nobel is een enthousiaste docent en theoloog

De TVG is een driejarige cursus Theologische Verdieping voor Geïnteresseerden. Oorspronkelijk stonden de letters voor Theologische Vorming Gemeentelieden. De cursus in Assen wordt gegeven op de dinsdagochtenden: www.tvgassen.nl

De cursus in Groningen is op de maandagavonden: www.tvg-groningen.nl

Irene Voorintholt neemt deel aan de vervolgcursus (één keer per maand). Ze is lid van de commissie Werving en Publiciteit.

boekbesprekingen

DOOR DS. A. HEKMAN, ASSEN

Jacobs vlucht. Een familiesaga uit de Gouden Eeuw. Craig Harline. Uitg. Vantilt Nijmegen 2017 Prijs € 24,95

Een boeiend boek over de tijd na de reformatie in Nederland. Het is een saga die zich over drie generaties uitstrekt, tijdens en rondom de dramatische jaren van de opstand tegen Spanje. Het tekent de gevolgen van bekering van rooms-katholicisme naar de reformatie voor een domineesfamilie. De kerkhistorische setting van het verhaal laat ons zien hoe het toegenomen kerkelijk gereformeerd Nederland. Een menselijk verhaal vol hartstocht en verdriet.

De kracht van Luther. Tanja Kootte red. Uitg. WBOOKS, Zwolle 2017. ISBN 9789462582255. Prijs € 24,95

In dit boek bij de tentoonstel-

ling Luther. 500 jaar Reformatie van Museum Catharijneconvent worden in een drieluik op twaalf verschillende manieren, vanuit kerkhistorisch, theologisch, kunsthistorisch en boekhistorisch gezichtspunt, aspecten van de reformatie in Nederland in kaart gebracht. Het is thematisch-historisch van opzet, met aandacht voor de actuele betekenis van de reformatie. Een prachtig boek met veel illustraties.

De Reformatie. Breuk in de Europese geschiedenis en cultuur. Huib Leeuwenberg, Henk Slechte en Theo van Staalduine, red. Uitg. WalburgPers, Zutphen 2017. Prijs € 49,95.

Een voornaam uitgegeven boekwerk over de Reformatie en zijn gevolgen. Vijftien kerk- en cultuurhistorici laten hun licht schijnen over uiteenlopende onderwerpen. Boekdrukkunst en humanisme, verhouding Lutheranisme en jodendom, strijd tussen Luther en de paus, verhouding kerk en overheid, de wederdopers, lutheranisme en calvinisme in Nederland, de beeldende kunst, de beeldenstorm, eredienst en volkstaal, muziek en kunst. Rijk voorzien van illustraties is dit boek een pracht naslagwerk.

Vervolg van pagina 6

Dinsdag 24 juli
KRO-NCRV | NPO3 | 21.00
Reünie:21

In deze laatste aflevering van Reünie:21 komen oud-klasgenoten van groep 8 van basisschool Teun de Jager uit Schoorl weer bij elkaar.

Woensdag 25 juli
NTR | NPO2 | 21.15
Hoop en Wanhoop in het Midden-Oosten

In de televisieserie ‘Hoop en Wanhoop in het Midden-Oosten’ vertellen ooggetuigen en deskundigen over sleutelmomenten in de geschiedenis van het Midden-Oosten. In deze uitzending wordt de stichting van Israël in 1948 belicht.

Woensdag 25 juli
EO | NPO2 | 22.40
2 DOC: Butterfly City

De Litouwse stad Visaginas werd in de Sovjettijd gebouwd rond een kerncentrale, die nog voor hij goed en wel in werking trad werd gesloten. Nu heerst er hoge werkloosheid en van integratie is in het nieuwe Litouwen geen sprake.

Donderdag 26 juli
AVROTROS | NPO2 | 22.45
Francine Houben

Rotterdam is de stad waar moder-

ne architectuur de skyline bepaalt. Rotterdam is ook de stad waar Francine Houben woont en haar eigen huis ontwierp en bouwde. Ze is gevraagd om mee te denken over de plannen voor Rotterdam-Zuid.

Zaterdag 28 juli
EO | NPO2 | 18.55
Bushpiloten

In Suriname helpt Andy's zoon Stefan bij het wassen van het vliegtuig. Stefan deelt zijn vaders liefde voor vliegtuigen. Andy's vrouw Jacobine bezoekt het gezin van een ex-gedetineerde.

Zondag 29 juli
EO | NPO2 | 9.55
De Kapel

Jezus volgen maakt blij. Dwars door tegenslag toch ook vreugde vinden in jouw leven. Is zoiets mogelijk? Ds. Orlando Bottenbly zal daar in deze uitzending antwoord op geven.

Dinsdag 31 juli
EO | NPO2 | 15.10
De Opvoeders

Hoe verdeel je aandacht en energie bij een energieke meerling. Hoe maak je een kind mediawijs? Wat is de ideale balans tussen grenzen stellen en loslaten van pubers? De Opvoeders toont een wereld van herkenning van iedere ouder en helpt ons om te leren van elkaar.

Agenda

Zondag 15 juli

Afscheidsdienst i.v.m. emeritaat ds. J. van Breevoort, Nieuw-Amsterdam, Noorderkerk, Vaart NZ 139, 10.00 uur

Dinsdag 17 juli

Zomerzangavond met ds. J. v.d. Berg, Gerco Eggink en Peter en Engbert, 20.00 – 22.00 uur (deur open om 19.15 uur), Dwingeloo, Brug-Es Kerk, toegang vrij, wel

Vrijdag 20 juli

Netwerk café 23+, Enschede, Ontmoetingskerk, Varviksingel 139, 17.30 – 19.30 uur, € 3

Tot en met zaterdag 21 juli

Verkoop-expositie Gerda Pelger (schilder en beeldhouwer), Deventer, Eddy Hillesum Centrum, Roggestraat 3

Zaterdag 21 juli en 4 augustus

Synagoge-dienst voor Joden en niet-Joden. Georganiseerd door Messiaanse Sjoel, De Fontein, Twijnerstraat 6, Borne, 11.00 uur

Dinsdag 24 juli

Zomerzangavond met ds. H. van Ark en Gerco Eggink, 20.00 – 22.00 uur (deur open om 19.15 uur), Dwingeloo, Brug-Es Kerk, toegang vrij, wel collecte

Dinsdag 31 juli

Zomerzangavond met dhr. G.J. Heinen, Geert Meijer, Zwier v.d. Weerd en W.J. Tinke, 20.00 – 22.00 uur (deur open om 19.15 uur), Dwingeloo, Brug-Es Kerk, toegang vrij, wel collecte

Muziekagenda

Woensdag 18 juli

Orgelconcert met Theo Jellema, Smilde, Koepelkerk, 20.00 uur

Zaterdag 21 juli

Psalmsamenzang t.b.v. het goede doel met Ad Huetink (orgel), Willem Hendrik Zwarthal te Lemelerveld, 20.00 uur, € 10

Zaterdag 28 juli

Romantische orgelklanken met Jos Moeke op het orgel, Willem Hendrik Zwarthal te Lemelerveld, 20.00 uur, € 12

Woensdag 1 augustus

Orgelconcert met Everhard Zwart, Smilde, Koepelkerk, 20.00 uur

Woensdag 1 augustus

Orgelconcert met Eeuwe Zijlstra, Coevorden, Hervormde Kerk, Kerkstraat 6, 20.00 uur, € 9 (t/m 18 jaar € 5)

Zaterdag 11 augustus

Virtuoze orgelklanken met Vincent de Vries (Zuid-Korea) op het orgel, Willem Hendrik Zwarthal te Lemelerveld, 20.00 uur, € 12

Woensdag 22 augustus

Orgelconcert met Jetty Podt, Coevorden, Hervormde Kerk, Kerkstraat 6, 20.00 uur, € 9 (t/m 18 jaar € 5)

Informatie voor de (muziek)agenda kunt u mailen naar: nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

JEUGDIENST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Vervolg van pagina 11

meer afstand van de alledaagse drukte hebben. Net als ik nu op vakantie, maar straks niet meer... En elk jaar probeer ik iets van die kloosterwijsheden mee terug te nemen, en iets minder met mijn hoofd en wat meer met mijn hart te leven. Quote: "Ik ben graag in de stilte van de natuur. Daar hoor ik eigenlijk altijd wel wat: zoals het ruisen van de wind en het fluiten van de vogels. Het is praktisch onmogelijk dat ik helemaal niets hoor. Stille doet me denken aan water. Als dat langer stil staat, kan ik er beter doorheen kijken. Bij de stilte is het net zo: ik krijg inzichten en doorkijkjes die me anders nooit ten deel zouden vallen. Daarom kan ik niet zonder stilte leven." (Trappist Bruno Gooskens, abt Mariawald in: Leo Fijen, De reis van je hoofd naar je hart. Leefregels voor het bestaan van alledag.)

Tot slot: Ik wens ons allemaal mooie stille momenten toe waarin je hart opleeft. Met vriendelijke groet, Ds.R.v.d.Hucht

Steenwijkerwold

Predikant: ds. E. van Veen,
tel. 58 85 68, ericveen@ziggo.nl

scriba: S.C. Offringa, Mariënwold 13,
8341 PZ Steenwijkerwold
tel. 06 - 30 22 43 38, scriba.
pk.steenwijkerwold@gmail.com
Kerkelijk bureau: kerkelijkbureau@pk-steenwijkerwold.nl

Zondag 15 juli. Aanvang: 09.30 uur. Voorganger: ds. E. van Veen. Organist: Jannes Lopers. Ophaaldienst: dhr. H. Nijenhuis. Eindcollecte: Stille Hulp. Lezingen: Jesaja 52:1-6 en Marcus 6:6b-13. Zomertijd is oogsttijd. Jaarlijks horen we in de zomertijd dit bijbelgedeelte. Hoe Jezus zijn leerlingen uitzendt: het evangelie gaat de wereld in om daar iets teweeg te brengen, uitgezonden om gebrokenheid te helen. Aan de leerlingen is het gezag gegeven over onreine geesten. Ze hebben weet van wat ten leven is en wat het leven vertroebelt. Alleen met hun woorden kunnen ze voortaan mensen hiervan genezen, tot inkeer brengen.

Zondag 22 jul. Aanvang: 09.30 uur. Voorganger: ds. E. van Veen. Organist: Jannie Bennen. Ophaaldienst: dhr. P.H. van Buiten. Eindcollecte: Kerkradio. Lezingen: Jeremia 23:1-6 en Marcus 6:30-44. Het evangelie gaat de wereld in en mensen vinden weer de koers in hun leven. Dat begint met delen. Voor 200 denaries had je veel brood kunnen kopen! Maar het verhaal gaat niet over gekocht brood, maar brood dat geschonken wordt. Delen vanuit wat voorhanden is, geven als een gift. Het verhaal vertelt over een andere wereldorde, die haaks staat op de ruilhandel waar economieën op gebaseerd zijn. Hier wordt verteld wat er werkelijk een gift is, het is een verhaal over de enorme kracht van de 'homo donator'. Jezus geeft in het brood zichzelf, zoals we als mensen in een werkelijk cadeau aan de ander echt iets van onszelf geven, kwetsbaar zijn dus.

Zondag 29 juli. Aanvang: 09.30 uur. Voorganger: mevr. L. Bruggmans (Nunspeet). Organist: Arjan Kroes. Ophaaldienst: dhr. E. Kooij. Eindcollecte: Onderhoud Kerkgebouw.

Vakantiefoto's gevraagd. In het weekeinde van Open monu-

mentendag, 8 en 9 september, willen we als kerk een expositie houden van vakantiefoto's. Geen vakantiefoto's waar u of jullie zelf op staan, maar van bijzondere gebouwen, kerken, natuur, tafereeltjes of dergelijke dingen. Meer informatie volgt nog. We hopen op uw en jullie medewerking. **Bloemen.** Met een hartelijke groet en een bemoediging zijn de bloemen uit de dienst van zondag 1 juli gebracht bij de familie H.J. Linthorst, ten Holthweg 52. De bloemen uit de dienst van zondag 8 juli zijn met een hartelijke groet en een bemoediging bezorgd bij de familie L. Bakker, Het Schild 12.

Giften. Ds. van Veen heeft € 10,- voor de kerk ontvangen. Mevr. Nijenhuis heeft € 20,- voor Kerkdienst gemist ontvangen. En mevr. van den Hoofdakker € 10,- voor de Diaconie en € 10,- voor het Bloemenfonds. Hartelijk bedankt voor deze giften.

Wij leven mee. Als u iets te melden heeft of door te geven wat betreft pastoraat, neem dan gerust contact op met één van de ouderlingen of met de predikant. Het leven van mensen is vaak een weg van op en neer. Zo ook in onze gemeente. Sommige mensen hebben veel zorg nodig. Er zijn ook mensen voor wie de toekomst onzeker is of die wachten op spannedere behandelingen of nadere onderzoeken. En dan zijn er de mantelzorgers die soms zwaar belast worden, maar hun werk met veel liefde doen. Alle zieken en hun verzorgers sterkte toegewenst! Vanwege nieuwe privacywetgeving, waar u verder van zult horen, zijn we terughoudender geworden met vermelding van namen.

In Memoriam Klaasje Hornstra-Boer

Zaterdag 7 juli waren we bijeen in de Protestantse Kerk te Steenwijkerwold om afscheid te nemen van Klaasje Hornstra-Boer. We zongen de liederen die zij zelf had aangegeven. Ook de Bijbeltekst in deze afscheidsdienst, Psalm 139, was door haar zelf uitgekozen: 'U legt uw hand op mij'. Daarnaast werkte ook het Protestantse Kerkkoor Steenwijkerwold mee in deze dienst. Zij was lid van dit koor. Klaske Hornstra-Boer is 81 jaar geworden en woonde aan de Oldemarktseweg 105. Zij werd geboren te Steenwijk, op de Gagels. Zij was de oudste van vijf kinderen. Na later in Gelderingen te hebben gewoond, verhuisde het gezin opnieuw, en wel naar de Witte Paarden. Haar vader had daar een boekuitleen en boek- en kantoorhandel. Klaske Hornstra-Boer ging naar de Mulo te Steenwijk. Zij kon goed leren, sloeg een klas over en deed eindexamens met hoge cijfers. Daarna ging ze werken op kantoren bij diverse bedrijven en liet zich opleiden in handelscorrespondentie en steno. Op 10 juli 1962 trad ze in het huwelijk met Lo Hornstra. Ze kochten met hun trouwen het huis aan de Oldemarktseweg. Ze mochten het geluk ervaren van het krijgen van 3 kinderen: Sierd,

INTERESSANTE LEZING?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Emmy en Loes. Ze stopte toen met het kantoorwerk, maar deed wel typ- en stencilwerk aan huis. Toen de kinderen groter waren ging ze weer buitenshuis werken: o.a. bij een incassomaatschappij/Deurwaarderskantoor. Tot 2001 heeft ze dat werk gedaan. Klaske Hornstra-Boer was betrokken bij veel activiteiten en groepen: leesgroepen, gym, volleybal, dorpsbelang. Maar ook veel vrijwilligerswerk heeft ze gedaan: vrijwillige hulpdienst, in Hoogthij, bij de Huiskamer. Niet voor niets ontving zij de vrijwilligersprijs 'De Lammegien'. Politiek was ze actief voor D'66. Voor haar geloof in God waren de jaren, dat ze betrokken was bij de basisbeweging in Steenwijk van groot belang. Die jaren vormden de basis om in latere jaren weer betrokken te zijn bij de Protestantse Gemeente te Steenwijkerwold, en zong ze mee in het Kerkkoor aldaar. Voor haar was de inzet voor het milieu en klimaat belangrijk. De kerk had voor haar betekenis als gemeenschap en voor de samenleving. We namen afscheid van haar in het licht van een vers uit Psalm 139. Over God die een hand op ons legt. Dat God Klaske Hornstra-Boer heeft ontvangen in Zijn land achter de dood. En ook daar Zijn hand op haar legt en zegt: 'Klaske Hornstra, wees welkom in Mijn eeuwig huis'. We bidden haar man, kinderen en kleinkinderen Gods troost toe.

Ds. Bob Haanstra

Nieuwe ouderlingen gezocht.

Ouderlingen zijn niet als andere ambtsdragers, zoals diakenen en kerkrentmeesters, een onmisbare schakel in het kerkelijk leven. Belangrijker is echter gemeentelieden te vinden die bereid zijn een benoeming tot ouderling te overwegen, waardoor het aantal ouderlingen uitgebreid zou kunnen worden, wat voor het 'samen kerk zijn' van wezenlijk belang is. Met het aftreden van ouderling Ria van den Hoofdakker in het najaar blijven er maar twee ouderlingen over. Dit is echt te weinig. Een ouderling maakt deel uit van de kerkenraad en is dus een 'ambtsdrager'. En ambtsdragers worden gekozen voor, en bevestigd in, het ambt. De bijzondere verantwoordelijkheid bestaat daaruit, dat zij/hij over het beleid meedenkt en dat mede bepaalt. Dat deelt zij/hij met de andere ambtsdragers. Verder ligt een deel van haar/zijn verantwoordelijkheid op het terrein van de pastorale zorg. Ouderlingen zijn betrokken bij de pastorale zorg, zij werken daarbij samen met de predikant en bezoekers en soms de diakenen. Verder doen ouderlingen -volgens een rooster- dienst in de kerk tijdens de erediensten op zondag en (wanneer mogelijk) bij rouw- en trouwdiensten. Wilt u, als u dit leest, deze vraag eens rustig tot u laten doordringen? Voor meer informatie kunt u altijd contact opnemen met de predikant, de huidige ouderlingen of één van de andere kerkenraadsleden.

Protestants Kerkkoor Steenwijkerwold zoekt (tijdelijke) leden.

Op zondag 14 oktober 2018 vieren wij tijdens een feestelijke morgendienst in de Protestantse kerk te Steenwijkerwold het 50-jarig jubileum van het koor. Ons koor zoekt voor deze gelegenheid amateur zangers/zangeressen om zes keer gratis mee te zingen als voorbereiding op deze dienst. Zingt u graag, heeft u wel eens in een koor willen zingen, maar bent u er nog nooit aan toegekomen, of bent u juist weer op zoek naar een koor, dan is dit een mogelijkheid om te proeven aan ons repertoire en sfeer. Een gepland optreden daagt altijd uit om naar een hoger niveau te groeien: dus kom erbij en groei met ons mee onder leiding van onze dirigent dhr. Adriaan Oudkerk. U bent van harte welkom na de zomervakantie op donderdagavond 30 augustus van 19.30 tot 21.30 uur in de Immanuël school te Steenwijkerwold. Heeft u belangstelling of wilt u meer informatie, dan kunt u contact opnemen met: Roeli Boer, tel.: 0521-587570 of Geesje Jongschaap, tel.: 0521-589194.

Tenslotte....

Momenteel zijn we bezig in de kerk de lijnen uit te zetten naar het winterwerk, activiteiten voor het winterwerk, o.a. de startdienst op 23 september, de planning voor de gespreksgroepen, de diensten 'samen'. In de komende periode zal ik zelf ook op vakantie gaan. Wij als predikanten hebben een vervangingsregeling getroffen in de regio van de werkgemeenschap. Mocht het nodig zijn dan kunt u contact opnemen met de ouderlingen, de scriba of de voorzitter. En voor de zomertijd wens ik u Gods zegen:

Eeuwige

Zegen de weg die voor mij ligt
Zegen het pad waarop ik ga.
Zegen alles onderweg
Waarop mijn blik rust
En wat mijn aandacht verrast.
Maak elke klim voor mij veilig
En elke bergpas open.
Houd mij bij de hand
En leid mij voort
Door het donker naar het licht.
Goede God,
wees aanwezig
bij uw mensen
in handen die vasthouden
en verzorgen
in voeten die niet haasten
maar meegaan
richt ons op naar elkaar
en naar de ander
open onze ogen
om te zien de betekenis
in de ogen van de ander
om te horen de stem
achter wat wordt verteld.

uit: Medemens 1, p.21
tekst: Sjon Donkers

Met een hartelijke groet,
ds. Eric van Veen

Lees verder op pagina 13

REGIONALE DOVENDIENST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Advertenties

wandelen in Sauerland welkom in Haus Reinhold

Twee ruime appartementen. Ook gelijktijdig te boeken.

Kijk op hausreinhold.nl

Topic Creatief

- Topic Creatieve ideeën
- Topic Creatieve tekst
- Topic Creatieve ontwerpen
- Topic Creatieve online media
- Topic Creatieve offline media
- Topic Creatieve Communicatie

Verrassend creatief topic.nu

STEENHOUWERIJ DE VERBINDING

Nagelerstraat 7
8301 XE Emmeloord

T | 05 27 264 881
E | info@steenhouwerijdeverbinding.nl

www.steenhouwerijdeverbinding.nl

BIJZONDER CONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Vervolg van pagina 13

name.

In W'veen gingen de bloemen naar mw. J. Holterman- de Jonge en naar de heer J. Beute, voor zijn verjaardag.

De bloemen uit de dienst van 8 juli gingen in BS met hartelijke felicitaties naar mw. G. Halfmouw-de Jonge, te Mep-pel, mw. H. Stam-van Benthem te Giethoorn. Beide dames zijn jarig geweest. Ook was er een bos bloemen voor Jacob en Geke de Jonge i.v.m. hun huwelijksjubileum.

In W'veen gingen de bloemen naar de heer T. Stoter en de heer J. Smit, beiden zijn jarig geweest.

Verantwoording. De extra (uitgangscollecte) t.b.v. het pastoraat van 24 juni jl. heeft in W'veen € 40,60 opgebracht. Via Jennie Klaver is in de maand juni 3x € 10 ontvangen voor de bloemencommissie. De avondmaalcollecte van 1 juli in W'veen heeft € 170,45 opgebracht en de diaconiecol-lecte € 57,90.

Doelcolle voor de maand augustus; Stichting Present Steenwijkerland.

Visie & missie; We geloven dat mensen best bereid zijn om zich in te zetten voor de ander en de samenleving. De kloof tussen die bereidheid en het daadwerkelijk in actie komen is voor veel mensen (te) groot. Er is een brug, een verbindende schakel nodig. Present wil die schakel zijn.

Missie; Een brug slaan tussen mensen die iets hebben te bieden en mensen die daarmee geholpen kunnen worden. Visie; Een beweging op gang brengen in Steenwijkerland waarbij steeds meer mensen het vanzelfsprekend vinden om naar elkaar om te zien. Naam en logo; Het logo van Present beeldt uit waar Present als organisatie voor staat: een brug en een mens met open armen. Bruggen verbinden. Bij bruggen gebeurt wat, kunnen mensen elkaar ontmoeten. Generaties, wijken, straten, burens, collega's en culturen worden met elkaar verbonden. De verfvogen laten iets van het concrete zien van Present: mensen zijn bereid hun handen uit te strekken naar een ander. De naam 'Present' wil zeggen: er zijn voor de ander, als een cadeau, in het hier en nu, de 'present time'.

Inspiratie; Een mens heeft veel ontvangen om van te genieten en om van te delen met anderen. Present wil zich laten inspireren door de persoon van Jezus Christus. Hij bracht waarden als dienstbaarheid en gelijkwaardigheid in praktijk en zijn voorbeeld prikkelt ons tot navolging. Tegelijk willen we als Present iedereen van welke levensovertuiging dan ook welkom heten om gezamenlijk iets van onze tijd te geven en te ontvangen. Namens de diaconie van harte bij u aanbevolen.

Tentdienst Wanneperveen. Op zondag 2 september is het weer zover, de tentdienst op het feestterrein in Wanneperveen. Er is die zondag geen dienst in de kerk in Wanneperveen. De dienst begint om 10.00 uur en spreker is Durk de Boer uit Hattem. De muzikale medewerking en begeleiding van de samenzang is van de groep 'Samen op weg' uit Bergentheim. Voor veel mensen uit Wanneperveen en Belt-Schutsloot geen onbekenden. Zij traden o.a. meerdere keren op in de tentdienst in Belt-Schutsloot. De dienst is voor iedereen toegankelijk, ook voor degenen die verder niets met het feest hebben en geen bijdragekaart hebben. Het is nog een eindje weg, maar noteert u toch alvast de datum in uw agenda?

Huwelijk. Op vrijdag 20 juli a.s. gaan Harm Lassche en Anne Lok trouwen. Zij willen God's zegen over hun huwelijk vragen om 15.30 uur in de Protestantse Kerk in Belt-Schutsloot. Deze dienst zal worden geleid door ds. W.J. Menkveld. Harm en Anne gaan wonen Kerklaan 1 te Belt-Schutsloot. Wij willen hen alvast van harte feliciteren en een hele fijne dag toewensen.

Heilige Doop. Zondag 29 juli zal in Wanneperveen de heilige doop worden bediend aan Saar, dochter van Kasper en Gerda Dammingh en zusje van Bram.

Herbevestiging. Omdat de heer R. Pors 13 mei jl. in het buitenland verbleef zal ook in de dienst van 29 juli de heer R. Pors worden herbevestigd als diaken.

Jarigen augustus. Omdat dit kerkblad voor 3 weken is ook onderstaand alvast de jarige 80+ers in augustus.

02/8 – mw. A. Rodermond-Lok, 82 jaar.

05/8 – dhr. J. Brand, 86 jaar.

10/8 – dhr. G. Winters, 83 jaar.

18/8 – mw. J. Lok-Lok, 82 jaar. Het duurt nog wel even maar toch allemaal alvast van harte gefeliciteerd en een fijne dag gewenst.

De vakantietijd breekt aan. Namens de kerkenraad wens ik u/jullie allen een fijne vakantie en wij hopen wij u na de vakantie weer te ontmoeten in de kerk of daarbuiten. Met een vriendelijke groet, Roelie Lok.

Vakantie Bijbel Club! Jij helemaal anders! 24, 25 en 26 juli van 10.00 tot 12.00. Veneweg 33. Kom, en doe mee, in het programma of als leiding.

De komende week moet er nog veel gebeuren, maar het ziet er naar uit dat het allemaal gaat lukken. Een heel aantal mensen heeft zich opgegeven, maar we hebben er graag nog een paar bij. Net als vorig jaar zoeken we mensen die pannenkoeken willen bakken. Dat was vorige jaren een groot succes. Achter in de kerk liggen deze zondag en volgende week lijsten waarop u uw naam kunt invullen als u wilt bakken. De pannenkoeken graag brengen aan de Veneweg 33, 26 juli, voor 12.00 uur. Opgeven voor toneel bij Klaas Jan Rossing: kj.rossing@hotmail.com Opgeven voor leiding bij het kinderwerk Hennie van de Berg; hebaberg@hotmail.com Overige vragen of aanmelding, Joke Menkveld, jmenkveld@solcon.nl

Vanuit de Pastorie. Het is de laatste weken rustig in de gemeente. Tegelijk begint hier in de huis de druk in verband met de Vakantie Bijbel Club toe te nemen. Elk jaar is het weer spannend of alles rond komt. Mensen, materialen en voorbereidingen, het moet allemaal voldoende en op tijd. Zonder de hulp van veel vrijwilligers is dat niet te doen. Elk jaar merken we aan het eind van de week hoeveel impact het programma op kinderen heeft. Hoe lang ze de liedjes nog zingen. Jij helemaal anders! Jozef leefde inderdaad heel anders dan veel anderen. In elke situatie waarin hij kwam, vaak tegen eigen zin, deed hij toch wat God van hem verwachtte. Dat is iets wat we onze kinderen graag willen leren en meegeven. Want dit geldt niet alleen voor kinderen, maar voor ons allemaal.

Hartelijke groeten,
Ds. Menkveld.

Willemsoord / Peperga / Blesdijke

Predikant: ds. Gerrit van den Dool
Pastorie: Steenwijkerweg 157
8338 LB Willemsoord
predikantwillemsoord@gmail.com
Telefoon predikant: 0521-346611
Scriba: Henry Bos, Steenwijkerweg 194
8338 LD Willemsoord, 0521-514587
kerk.willemsoord@hetnet.nl
Koster: mevr. T. Winters-de Boer,
0521-588515, Rentmeesters Prot.
Gem Willemsoord Peperga Blesdijke
IBAN: NL34 INGB 0000 9350 70

Zondag 15 juli 9.30 uur. In deze dienst hoopt ds. Gerrit van den Dool voor te gaan. Ouderling van dienst is Feikje Kloosterman. Organist is Benia Lens-tria. De uitgangscollecte is voor de zondagsschool. De bloemen worden bezorgd door Annie Dedden. De zorg voor de kinderen is in handen van Hildagard. De ophaaldienst wordt verzorgd door de fam. Klarenberg (0521-588863) en de opname van de dienst wordt rondgebracht door Janny Hop. Het lied voor de dienst is lied 31a.

Zondag 22 juli 9.30 uur. In deze dienst hoopt ds. J.H. van der Mark uit Wolvega voor te gaan. Ouderling van dienst is Henry Bos. Organist is Theun Hoen. De uitgangscollecte is voor plaatselijk kerkenwerk. De ontvangst is door Adrie Winters en de bloemen worden bezorgd door Henk en Conny Hop. De ophaaldienst wordt verzorgd door Gerrit Hop (0521-854343) en de opname van de dienst wordt rondgebracht door Hilbert Duursma. Het lied voor de dienst is lied 31a.

Zondag 29 juli 9.30 uur. In deze dienst hoopt ds. Kosse Jonker uit Steenwijk voor te gaan. Ouderling van dienst is Martinus Berger. Organist is Ake Menno van der Vinne. De uitgangscollecte is voor plaatselijk pastoraat. De ontvangst is door Rinske Schiere en de bloemen worden bezorgd door Renske van der Merk. De ophaaldienst wordt

ISRAËL-AVOND?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

verzorgd door Cor Sijbesma (0521-588093) en de opname van de dienst wordt rondgebracht door fam. Dedden. Het lied voor de dienst is lied 31a.

Bij de diensten. Langzamerhand beginnen de vakanties. De vergaderingen worden minder en er komen af en toe 'gasten' in de kerk. Gelukkig heeft de kerk geen vakantie en kunt u er iedere week terecht voor rust, bezinning en lofprijzing. De kinderopvang heeft wel vakantie vanaf 22 juli. Dit betekent dat u de kinderen gewoon mee de kerk in kunt nemen.

Collecten. 1 juli Diaconie: € 24,60 Kerkrentmeesters: € 31,65 de deurcollecte voor het orgelfonds bedroeg € 28,80. 8 juli Diaconie: € 33,25 Kerkrentmeesters: € 39,90 Avondmaalcollecte voor Operatie Mobilisatie: € 108,32 Er een gift van € 15 voor de kerk binnengekomen. Allen hartelijk dank voor uw gaven.

Bloemen. De bloemen zijn op 1 juli als groet en bemoediging gegaan naar de familie Plat in de Kloosterhuisstraat. En op 8 juli naar mevr. J. Dijkmeijer (Paaslo-regel)

Verjaardagen en Huwelijksjubilea. Op 23 juli viert mw. H. de Graaf-Oost, Markeweg 96, haar 87ste verjaardag. Een hartelijke felicitatie en een gezegend nieuw levensjaar gewenst. Op 28 juli viert onze predikant zijn verjaardag. Ds. Gerrit van den Dool wensen we een hartelijke felicitatie toe voor zijn 67ste verjaardag.

Agenda. Op de donderdagen vanaf 26 juli tot en met 30 augustus kunt u kennis maken met Kolonie III Willemsoord en kunt u in de bijzondere bijna 200 jaar oude geschiedenis duiken. Ook de kerk is open van 10:30 tot 16:00 uur. Er is een expositie van kunstschilder Jennifer Koning (Blesdijke), er liggen handwerken van koloniedochters van rond 1900. Het portrettentableau van de predikanten kunt u zien en de doop- en huwelijksboeken vanaf 1855 liggen ter inzage. Daarnaast vertelt Bert Kuiper over de historie van het dorp Willemsoord in de kerk. Op 2 en 23 augustus van 14.00-14.30 uur zijn er mini-orgelconcerten door Theun Hoen. In het Multifunctioneel

Lees verder op pagina 15

Advertenties

Uitvaartverzorging

Grafistenfabriek Nieuw-Amsterdam

Voor een piëteitsvolle uitvaart...

Bij overlijden: 0800 - 024 25 26

(dag en nacht bereikbaar)

Kantoor:
Ballastweg 2
7741 ZL COEVORDEN
Tel.: (0524) 515 899
Fax: (0524) 515 227

Postadres:
Postbus 208
7740 AE Coevorden
e-mail: uvvugna@planet.nl

Vestigingen in: Emmen - Coevorden - Zuidwolde (Dr.)
Voor informatie: (0591) 633 020 of (0524) 515 899

TOTAAL INSTALLATEUR BROUWER TUK

Tukseweg 198 TUK Tel. 0521-512983
www.brouwertuk.nl

BAKKERIJ
HOUTSMA

Kerkstraat 70
Vollenhove - tel. 24 12 53

centrum 't Koloniehuus is er een diaserie "Willemsoord eens kolonie van Weldadigheid", foto's van toen en nu (m.m.v. fotoclub Kolonieklik)

Borduur- en handwerken gemaakt in Naaischool anno 1900 te zien. Daarnaast is er op 26 juli een demonstratie oud ambacht van Vlechtmuseum. U kunt op de foto met kolonisten en zijn er verhalen van postbode Koenders uit Kolonie III. In en rond café De Steen kunt u rijden in een Paardenkoets of met de KolonieExpres. Op 2 augustus maakt een houtsnijder een beeltenis van het Kolonie-logo.

Waar geloof het meest kost. "Bid voor ons." Dat is vaak het eerste dat vervolgd christenen vragen. Zij kennen het belang van gebed uit eigen ervaring. Iedere week geef ik u een gebedspunt door: Duizenden Pakistaanse vrouwen volgen trainingen op de Bijbelschool. Daar leren ze hoe ze het evangelie kunnen delen met hun islamitische omgeving. Bid om een zegen voor alle vrouwen die hier studeren.

Kopij GZ. Dit zondagsblad bevat de gegevens voor 3 weken. Het volgende zondagsblad dat op vrijdag 3 augustus verschijnt is voor vier weken. De kopij voor het volgende zondagsblad kunt u inleveren tot uiterlijk zondag 22 juli 12.00 uur bij de scriba. Het kan natuurlijk ook via kerk.willemsoord.nl

De zon schijnt onophoudelijk. Ik wens u toe dat de zon ook in uw leven schijnt. We gaan de zomertijd in. Dat betekent (meestal) mooi weer, erop uit-trekken, maar dat betekent ook voor mensen die dit niet (meer) kunnen eenzaamheid. Daarom hoop ik dat we ook denken aan hen die door ziekte en moeite niet alles meer kunnen doen wat ze zouden willen doen. Namens de kerkenraad een hartelijke groet, Henry Bos ouderling scriba

Van de predikant.

Pastoralia. In lief en leed weten we ons met elkaar verbonden.

BIJZONDERE CAMPINGDIENST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

We leven mee met onze scriba en zijn vrouw Henry en Henrike Bos, nu Henry's vader zo geheel onverwacht is overleden. We wensen hun en Henri's moeder en familie in al hun verslagenheid nabijheid, troost en zegen van de HERE God, ook in mensen om hen heen.

Met en voor Léon Berger zijn we blij omdat hij, na het slagen voor zijn praktijkexamen, zijn opleiding heeft mogen voltooien. In de vorige editie heb ik al geschreven over onze serie 'Psalmen in de zomer'. Aanstaande zondag houden we ons in de avondmaalsdienst bezig met Psalm 16, een 'stil gebed van David'. Een oudere vertaling spreekt van een 'kleinood', ook heel mooi.

Een aantal jaren geleden werd het project 'Psalmen voor nu' voltooid. De muziek en hertaling zijn afgestemd op jongeren. Soms is de toonzetting in popstijl, soms is sprake van luisterliedjes. Psalm 16 in dit project is misschien ook wel een kleinood. Luister maar eens op Youtube. De tekst gaat zo:

Ik val niet uit zijn hand

*Mijn God, ik kom naar U. Dan ben ik veilig;
Ik heb het U gezegd, en blijf het zeggen:
Ik heb U nodig, Heer. De rest is overbodig.*

*De mensen hebben andere idolen
En wringen zich voor hen in honderd bochten
Maar dat zal ik nooit doen. En zelfs hun naam niet noemen.*

*Mijn God, u vult mijn bord. U vult mijn beker:
U hebt iets moois bedacht, en straks is het van mij.
U houdt mijn hele leven in uw handen
En ik kom goed terecht, want dat hebt U gezegd.*

*De hele nacht lig ik aan God te denken;
Ik voel dat Hij er is. Zijn wijsheid geeft me rust.
Dan word ik blij, en zeker van mijn redding:
Ik leef, ik leef naast God. Ik val niet uit zijn hand.*

Want U zult mij niet zomaar laten sterven;

ROMMELMARKT VAN DE KERK?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

*Ik hoef niet naar het graf. Want U laat mij niet los,
U wilt mij leren waar ik U moet zoeken:
Heel dicht bij U, mijn God, zal ik gelukkig zijn.*

'Ik hoef niet naar het graf'- In Nieuwtestament licht krijgt deze hoop een verdieping vanuit Pasen (zie Petrus' Pinksterpreek, Handelingen 2: 25-28).

Zoals reeds gemeld, zal in de dienst van 15 juli Psalm III centraal staan. Kernwoorden daarin zijn 'wijsheid' die stoelt op 'ontzag voor de HEER' of, in taal van vroeger, 'de vreze des HEREN'. Daarmee wordt niet bedoeld dat je moet leven in voortdurende angst voor God. In deze woorden zijn liefde en eerbied met elkaar verbonden. Ontzag als kern van een gelovige levenshouding, waarin we God God laten zijn. Maar ook ontzag voor onze medemens en zijn/haar eigenheid, want is die niet evenzeer drager van Gods beeld als wijzelf? Ontzag: een woord dat in deze tijd uitdaagt opnieuw te worden doordacht. Op zondag 5 augustus stellen we Psalm 32 aan de orde. In dit 'kunstige lied' zingt David over de bevrijdende kracht van de vergeving van zonden door God. We zullen nadenken over 'Wat is zonde nu eigenlijk?' Spannende vraag. Voor velen vandaag is 'zonde' immers een hopeloos achterhaald, deprimerend begrip, verbonden met een benauwende levensstijl waarin veel moest en weinig mocht. Helaas. Want in de Bijbel weerspiegelt zich in het begrip 'zonde' juist de hoge status die de mens wordt toegedicht. Alle reden ons er samen opnieuw op te bezinnen!

Zomertijd. Tot slot wil ik graag een gedicht doorgeven, dat ik in mijn vorige gemeente in Rotterdam eens van een gemeentelid

kreeg. Wellicht zullen velen er iets van hun eigen leven in herkennen.

Levensmomenten

*Momenten van vrede en stil geluk,
momenten van pijn en zorg en druk,
momenten van angst en onzekerheid,
momenten van zien hoe je steeds meer verslijt.*

*Momenten van moeheid en jezelf laten gaan,
momenten van zon en 'n moment van een traan,
momenten van fier zijn heel onverwacht,
momenten van troost, momenten van kracht.*

*Momenten van inzicht, begrip en waarden,
momenten van falen, en een moment van bekeren.*

*Moment van nabijheid en hulp van velen,
momenten van feesten en breken en delen.*

*Momenten van onmacht en niet meer kunnen,
momenten van vreugde dat je het toch kunt runnen.*

*Maar al die momenten vormen de tijd waarin U, Heer, ons boetseert en leidt,
waarin U ons levensbewustzijn laat groeien,
waarin wij uw ruimte ervaren na't snoeien,
waarin U ons diep in ons hart laat weten:*

IK ben er altijd, Ik zal je nooit vergeten!

Woorden om mee te nemen de komende weken in. Iedereen een goede zomertijd gewenst, hetzij dat u op reis gaat om weer op adem te komen, hetzij dat u in ons mooie dorp blijft. Een hartelijke groet aan u, aan jou, in het bijzonder aan hen die graag met vakantie hadden gewild maar daar om welke reden dan ook niet aan toe komen.

Ds. Gerrit van den Dool

Familieberichten kunt u mailen: henriette@topic-cc.nl, of sturen: Topic, Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden. Berichten die maandag vóór 10.00 uur binnen zijn, worden opgenomen in de krant van die week, die op vrijdag of zaterdag bij de abonnees arriveert. Het tarief is € 0,39 per mm hoogte, per kolom, exclusief 21% BTW. Eén kolom is ca. 4 cm breed. Familieberichten bestaan uit 2-koloms advertenties.

Verkopers gezocht

Het Israël Producten Centrum (IPC) zoekt nieuwe consultants. Een consultant verkoopt kwaliteitsproducten die in Israël worden geproduceerd. Doordat de media steeds meer oproepen tot boycotten van Israëlische producten, is dit (vrijwilligers)werk nog belangrijker geworden. Alle consultants houden van Israël. Op deze manier laten zij hun vriendschap voor Israël blijken aan Nederland. Consultants verkopen de producten vanuit huis, maar kunnen ook aanwezig zijn bij evenementen in de buurt, zoals Israël- of kerkelijke bijeenkomsten en vrouwendagen. Velen van hen organiseren ook wijnproeven of gezellige workshops, bijvoorbeeld over huidverzorging. Er zijn 180 consultants actief in Nederland. Dat lijkt veel, maar het Israël Producten Centrum is altijd op zoek naar méér mensen die ook de producten willen verkopen. Wie meer wil weten over het werk van een consultant, kan kijken op: [www. https://www.israelwinkel.nl/diversen](http://www.israelwinkel.nl/diversen) of contact opnemen met Beatrijs Beitler: tel. 033-245 88 14 / e-mail beatrijs-beitler@ipc-nijkerk.nl.

Orgelconcerten Smilde

De komende tijd komen er op woensdagavond zomerse orgelklanken uit de Koepelkerk in Smilde. De orgelconcerten bestaan sinds 1985. Organisten van verschillende pluimage uit 'Nederland-orgelland' passeren de revue. De organisatie hoopt hiermee een breed publiek te bedienen. Het blijkt een succesformule te zijn, gezien het aantal concertbezoekers en de landelijke bekendheid van deze concerten binnen de orgelwereld. Het prachtige van Oeckelen-orgel en de sfeervolle Koepelkerk uit 1788 helpen daar natuurlijk ook bij! De concerten vinden plaats op Woensdag 18 juli, 20.00 met Theo Jellema, woensdag 1 augustus met Everhard Zwart, woensdag 15 augustus met Gert van Hoef en woensdag 29 augustus met Sander van Marion.

Advertenties

vredenburg
Uw duurzame vakinstallateur

"Omdat we de wereld niet van onze ouders hebben geërfd, maar geleend van onze kinderen"

Vredenburg Installatietechniek
Dolderweg 29 | 8331 LL Steenwijk
0521 - 588224
www.vredenburgsteenwijk.nl

Bouwbedrijf Bart Smit
Beulakerweg 131c
8359 AE Giethoorn
t: 0521 - 38 00 00
info@bouwbedrijfbartsmit.nl

www.bouwbedrijfbartsmit.nl

A. de Jonge
Aanleg & onderhoud van al uw groen
Grondverzet & machine verhuur

Barabeek 62
8326 BP
Sint Janskrooster
T.: 0527-246533
info@adejonge.nl
www.adejonge.nl

Mini Camping de Veenweide, Blokzijl

Zoekt u nog een mooie vakantie plaats om lekker te onthaasten. De Camping ligt tussen de Weerribben en de Wieden vlakbij Giethoorn. Met een mooi uitzicht over de natuur met grazend vee.

Boek dan nu:
Tel: 0527-291907
of info@veenweide.com

www.veenweide.com

• Het kerkenwerk start in september. Thema: 'Een goed gesprek' •

Maak uw hele straat blij met een speciaal kerkblad!

✳️ vol tips ✳️ inspirerend ✳️ bemoedigend

GRATIS

- verschijnt 9 september
- bestel nu al welkomindekerk.nl/inspiratiekrant

INSPIRATIEKRANT
bij de start van het nieuwe seizoen

GEZAMENLIJK ZONDAGSBLAD
VOOR DE PROTESTANTE KERKEN IN BRABANT, OOSTBRABANT EN HELDERSLAND

• HÉT WEEKBLAD VOOR BETROKKEN KERKMENSEN •

Maak nu kennis met het Gezamenlijk Zondagsblad

Ga naar: www.welkomindekerk.nl

Of vul de bon in:

3 MAANDEN PROBEREN VOOR MAAR € 8,95!

VAN GROEVE TOT CONSUMENT

GEDENKSTENEN

- Staande letterplaten
- Enkele gedenkstenen
- Dubbele gedenkstenen
- Liggende zerken
- Gedenkstenen met volledige bedekking
- Gedenkstenen met gedeeltelijke of volledige tuin of grint gedeelte
- Gedenkstenen met een omranding
- Alle uit te voeren in eenvoudig, klassiek, kunstzinnig of natuurlijk ontwerp

JK Jan Kalk Natuursteen
SINDS 1887

Gedenkstenen / Aanrechtbladen / Dorpels / Schouwen / Vensterbanken / Vloeren / Wastafelbladen

OOK VOOR ONDERHOUD- EN RESTAURATIEWERKZAAMHEDEN

Stadskanaal: Klompenmaker 2, 9502 EP - Tel. 0599 - 622 290 - Fax 0599 - 616 510 - Emmen: Weedingestraat 201 7822 BK - Tel: 0591 - 532 224
E-mail: info@jankalknatuursteen.nl - www.jankalknatuursteen.nl

BOUWBEDRIJF G. ROOK B.V.

Vollenhove

Méér dan alleen kelderbouw!

Industrieweg 7 - 8325 DA - Vollenhove
Tel. 0527 - 24 41 00 - Fax. 0527 - 24 40 44
Web. www.rookbouw.nl Mail. info@rookbouw.nl

nieuwbouw | verbouw | woning | utiliteit
ontwikkeling | stallenbouw | betonbouw

JA, ik wil het vernieuwde Gezamenlijk Zondagsblad drie maanden op proef voor slechts € 8,95. Daarna beslis ik of ik een abonnement neem.

Dhr. | mw. | fam. *

naam:

adres:

postcode: woonplaats:

e-mail: tel.nr.

*Omcirkel de juiste aanhef.
In envelop zonder postzegel sturen naar: Gezamenlijk Zondagsblad, Antwoordnummer 12, 7620 VP Wierden

Gekeringen 6 8341-PW
Steenwijkerwold
0521-588346
www.bakkerijmuis.nl

Advies, planning en uitvoering onder één dak

Decorette, Hubo en Schildersbedrijf Drok

Uw makeover is bij ons in goede handen!

De Weyert 10, Vollenhove | 0527-24 13 55 | decorette-drok.nl

Bouwbedrijf Wicherson

verbouw
nieuwbouw
onderhoud

Steenwijkerwold
tel.: 0521 - 58 95 49

Uw hart verlangt naar Israël

Leg een verbinding met het land en het volk van Israël

Kies de reis uit die uw hart raakt

- Israël vanuit het hart (10 dagen)
- Israël & Jordanië Ontdekkingsreis (10 dagen)
- Israël Bemoedigingsreis (9 dagen)
- Bemoediging in het Hartland (12 dagen)
- Israël Naturreis (11 dagen)
- Profetische reis Israël (11 dagen)
- Verdiepingsreis Israël (12 dagen)
- Israël in Woord en beweging (10 dagen)
- Israël rondom het Meer van Galilea (11 dagen)
- Jongerenreis Israël (10 dagen)
- Verbindingsreis Israël (11 of 15 dagen)
- Loofhuttenfeest & Jeruzalemmars (11 dagen)
- Wandelreis Israël (10 dagen)
- Naturreis naar Israël: De zeven vruchten! (12 dagen)
- Experience Israël: een unieke singlereis (13 dagen)

www.israelidoedreizen.nl
T: 0314 - 363280 E: info@israelidoedreizen.nl

AANNEMERSBEDRIJF STEGINK

Basserweg 17
8342 TE Basse

T 05 21 58 82 73
E info@steginkbasse.nl

NIUWBOW
VERBOW
ONDERHOUD

NVBU

www.steginkbasse.nl